

Kızıldere'den Haziran'a; Bu Tarih Bizim

“ Mahir, Hüseyin, Ulaş, Saffet, Hüdai, Sabahattin, Ahmet, Ertan, Sinan, Nihat; Atilla, Tamer, Doğan, Ercan, Kadir, Ahmet, Fehmi, Nurettin, Bedrettin, Talip, Muhammed; tüm parti şehitlerimize...”

A) Giriş:

Toplumların tarihi belirleyen sınıf mücadelesidir. Tarihin eğilimi, sınıf mücadelesi içinde, sayısız irade ve çatışmanı ifadesi olarak belirlenir. Tarih dün ve yaşanan an'a aittir; buradan çıkan sonuçlarla gelecek biçim alır. Ne dün ve bugün, ne de gelecek öznel istek ve taleplerimizle ele alnamaz, daha doğrusu öznel istek ve taleple belirlenemez. Her süreç, üzerinden yükseldiği nesnel bir zemine sahiptir ve bu nesnel zemin üzerinden, her sınıf ve katmana ait, sayısız öznel irade ve politik güç çatışır; bu çatışma yaşanan süreci belirler. Bundan dolayı, ne yaşanan tarihsel süreçler, geride kalan süreçler öznel biçimde, bugünün ihtiyaçları ya da bugün için oluşturduğumuz bir kurgu içinde ele alınabilir; ne de bugün, tarihten

ve üzerine bastığımız nesnel zeminden soyut, bir hayal dünyası içinde, kökten ve tarihten kopuk biçimde ortaya çıkar. Bugün, yaşadığımız an, yaşadığımız süreç, nesnel bir zemin üzerinden biçim alıyor; bu nesnel zemin, sınıf mücadelesinin tüm ana ve yan unsurlarıyla, sayısız politik irade ve güçlerin çatışma dinamiklerini göre belirleniyor.

Tarihsel akış süreklidir, bir yerde durmaz, donmaz; her gün, her an, içinde bulunduğumuz nesnel ve öznel koşullar içinde biçim alır, yeniden ve yeniden üretilir. Tarih ve sınıf mücadelesi düz bir hat üzerinde ilerlemez, birçok olay ve süreç, “kes-yapıştır” yöntemiyle birbirine eklenemez; sayısız irade ve güçlerin çatışması içinde sarmal, girift ilişki içinde, ilerleme ve gerileme diyalektiği içinde biçim alır, devinir.

Tarihin yönü ileridir; ama eğer bu doğrultuya biçim verecek olan geleceğin temsilcileri nesnel ve öznel olarak ortaya çıkmamışsa, ya da bu dinamiğe sahip değilse, bu sürece yön veremiyorsa, tarih ve sınıf mücadelesi pekala geriye düşebilir. Böylece, “yeni” adına “geri” ve “eski”nin birçok görünümü yaşanır.

Burada devrimci sosyalizm görevi; tarih bilincine sahip olup, bu nesnel ve öznel koşulların sağlam ve bilimsel bir sentezini yapmak, tarihe yön vermek için, doğru politik önermeler üzerinden, devrimci politik iradeyi sınıf mücadelesinin ana unsuru olarak örgütlemektir.

Durduğumuz yer burasıdır; tüm görevler buna göre biçim alır.

Ya tarihin nesnesi, bizim dışımızda akıp giden sınıf mücadelesi içinde bir “yan unsur” olacağız ya da tarihin öznesi, sınıf mücadelesinin bir ana unsuru. Kızıldere’den Hazirana akan tarihimiz, sadece bu tarihsel süreçler değil (tarihimiz bununla sınırlı değildir; bu iki süreç 40 yılı aşan tüm tarihimizin iki onurlu halkasıdır), tüm tarihimiz, bu noktada, bizim önümüze koyduğu ana politik ders, bu anlamda, bu tarihin gösterdiği yol: tarihin öznesi olmaktır.

Hiçbir deney, hiçbir süreç, kaba bir tekrar ile yenilenmez; yaşanan her deney ve süreç, bugün için politik dersler içerir. Devrimci sosyalizm bu derslerle yeni deney ve süreçleri inşa etmek, örgütlemek, bu anlamda tarihin öznesi olmak kavgası verir, veriyor. Bu anlamda, somut koşullardan bağımsız, soyut bir tartışma ya da sözde “tarih yazımı” bizim işimiz olmadı, olmayacak; ya da son yıllarda sol ve devrimci harekette bazı olumsuz örnekleri olduğu gibi, sürece hizmet etmeyen, spekülatif, “internet tartışmaları” da bizim işimiz değildir.

Biz onurlu bir tarihin, şehitlerimizle zenginleşen mücadelenin ürünüyüz. Şehitlerimiz ve emekle yaratılan tarihimizle onur duyuyoruz. Tarih hep olumlu yanları içermez; tarihin içinde eksik ve yanlış yanlarda vardır. Söz konusu kendi tarihimiz olunca, eksik ve yanlış yanlarımıza da sahip çıkarak, elbette eleştirel

yaklaşım ile ders alıyor ve geleceği inşa ediyoruz. Tüm tarihimize övgüler düzmek, ne doğrudur ne de devrimcidir. Böylesi övgüler her şeyden önce bu tarihin öznesi, yaratıcısı şehitlerimizin yüzünü kızartır; bunu biliyoruz. Kırk yılı aşkın bir tarihi arkamızda bıraktık. Her adımı, her süreci bizimdir; doğrusu da yanlışı da bizimdir. Bu onurlu tarihin yazıcıları şehitlerimizdir; onlara borcumuz vardır. Bu borç hiç bitmeyecektir. Bu ülkede emperyalizmi kökten söküp atmadan, oligarşiyi baştan aşağı yıkmadan; özgür ve sosyalist bir ülkeyi inşa etmeden bu borç ödenmez. Bu tarihi bireyler değil, örgütlü güçler, kitleler yarattı. Uzun bir yoldur; bu yolda binlerce iz vardır. Emperyalizm ve oligarşiyeye kurşun atanlar, işkencede direnenler, tutsaklıkta parti bayrağını yükseklerde tutanlar, ekmeğini aşını paylaşanlar; kısaca bu onurlu tarihe emeği ve bilinciyle katkı sunan herkese selam olsun.

Tarihimize bakıyoruz, bakacağız, buradan güç alıp geleceği inşa edeceğiz. Tarihten, politik çizgimizden, şehitlerimizden besleneceğiz; bugünü de, geleceği de kazanacağız!

B) Özet Bir: 1970 Dünya

1970 dünyasında ortaya çıkan olgular önemli ölçüde 2. paylaşım savaşı ve sonrasında biçim almıştır. 2. Paylaşım Savaşı, emperyalizmin hegemonya krizini çözmek için, dünyanın yeniden paylaşılması temelinde güncelleştirilmiştir. Bu dünya paylaşım savaşı sadece emperyalistler arası bir savaş değil, aynı zamanda, Ekim devrimi ile dünyanın 1/6 zafer kazanan sosyalizmin yeryüzünden silinmesi için amacıyla sosyalizme karşı bir savaştır. Ancak, her savaş kendi yıkıntıları içinde yeni bir dünya oluşturur; sosyalizm, bu yıkıntılar içinde, faşizm ve savaşın yakıcı sonuçlarına karşı halkların mücadelesiyle yeni bir hamle ile kapitalizmin sınırlarını daralttı. Bir yandan, emperyalist-kapitalist sistem büyük sarsıntı ve yıkım yaşarken, ABD emperyalizmi bu savaştan en karlı emperyalist ülke olarak çıktı; öte yandan, sosyalizm, dünyanın 1/3'ünde iktidar oldu. Hiç şüphesiz, sosyalizmin bu iktidarlaşması, kapitalist pazarı daralttı; ama bu henüz "sosyalizmin zaferi" anlamını taşııyordu. Sosyalizmin zaferi, bu ülkelerde sınıfsız bir toplum için, bir geçiş süreci olan sosyalizm dönemin başarısına bağlıdır.

Böylece, savaş sonrası iki dünya oluştu. Bir yanda, ABD emperyalizmi, emperyalist-kapitalist sistemde önderliği eline aldı ve ABD emperyalizmin önderliğinde, emperyalist-kapitalist sistem yeniden organize edildi. Diğer yanda ise, sosyalizm artık maddi bir güçtür, emperyalist-kapitalist sisteme karşı ulusal ve devrimci kurtuluş savaşları önemli bir alternatiftir. Tüm sınıfsal ve ulusal çelişkiler bu temelde yeniden biçim aldı.

Savaş içinde, yeni emperyalist-kapitalist dünya için ilk adımlar atıldı. ABD

emperyalizm önderliğinde, ekonomik, siyasal, askeri ayakları olan (IMF, DB, Dünya Ticaret örgütü, NATO gibi örgütlenmeler, bunun ekonomik, siyasal ve askeri ayakları oldu), asıl olarak, sosyalizm ve ulusal/ devrimci kurtuluş hareketlerine karşı entegrasyon yaşanırken, bununla birlikte, dışta, eski sömürgecilik bir yana atıldı, yeni sömürgecilik geliştirildi. Marshall ve Truman doktrinleri sadece yıkılan kapitalist dünyayı onarmak amacı gütmeydi, aynı zamanda, “askeri yardım” ve ikili anlaşmalarla yeni sömürgecilik örgütlendi.

ABD emperyalizmi önderliğinde gelişen yeni sömürgecilik, her ne kadar emperyalist-kapitalist sistemi tümünden felç eden, 1929 büyük krizi sürecinde uç vermişse de, asıl olarak, emperyalist-kapitalist sistemin daralan pazar sorununu çözmek ve emperyalist işgali gizlemek için, 2. Paylaşım Savaşı sonrası güncelleşti ve sürece egemen oldu. Böylece, emperyalist sömürgeciliğin iki biçimi, sömürgecilik ve yarı-sömürgecilik geride kaldı, bunlar üzerinden yeni sömürgecilik inşa edildi. Yeni sömürgeciliğin ön plana çıkması, eski sömürgeciliğin tümünden ortadan kalktığı anlamına gelmemektedir. Bazı coğrafyalarda hala eski sömürgecilik devam etmekte, ancak yeni sömürgecilik karşısında ikinci planda kalmaktadır. Yeni sömürgecilik, kapitalizmin yaşadığı pazar sorunu, “iç pazarı” geliştirme temelinde çözmek için güncelleşti; hiç şüphesiz bu süreç kendine özgü ilişkileri de ortaya çıkardı.

Kapitalizm kriz üretir; kriz kapitalizmde içseldir ve bazı süreçlerde kriz derinleşir. Kriz ile emperyalist savaş arasında doğrudan ilişki vardır; emperyalist savaşlar, kapitalizmin krizini çözmek için bir yoldur. Bununla birlikte, eşitsiz ve dengesiz gelişim kapitalizmde içseldir. Kapitalizm, hem sektörler arasında, hem de tek tek ulusal pazara hakim olan kapitalist ülkeler arasında eşit olmayan, ve dengesiz bir gelişimi içerir. Bu eşitsiz ve dengesiz gelişim, tek tek ulusal pazarların dünya pazarı etrafında birbirine bağlanmasıyla tümünden açığa çıktı. Böylece, daha geri emperyalist ülke hızla daha ileri ülkeyi yakaladı, pazar savaşında yerini aldı. İnsanlığın yaşadığı iki büyük dünya/ paylaşım savaşı bunun ürünüdür. Ancak, 2. paylaşım savaşı sonrası oluşan dünya tablosu, özel olarak da sosyalizmin maddi bir güç olması, yeni bir dünya savaşını engelledi. Ancak, bir dünya savaşı çıkmada da, yıkım ve tahribat olarak dünya savaşlarını geride bırakan bölgesel savaşlar bu dönemde ön plana çıktı.

Her kriz ve savaş sonrası, kapitalizm kendini yeniden üretir; çünkü kriz geçici olarak çözülmüş, tahrip olan üretim araç ve maddi imkanlar yeniden üretilme süreci yaşamıştır. Üretim araçlarını yenilenmesi ve savaşın yıkımının onarılması kapitalizmin kar oranlarını yükseltir. Sosyalizm ve devrimci ulusal kurtuluş savaşları karşısında kapitalizm kendini onarıırken, “bilimsel ve teknik devrim”

olarak tanımlanan süreçle, üretim güçlerinin sınırlı gelişmesini sağlamış ve kapitalizm için toparlanma süreci yaşanmıştır. Bu süreç, yani 1945-70 süreci, kimi çevrelerce “kapitalizmin altın çağı” olarak tanımlanır. Ancak, bu gelişme, kapitalizmde içsel olan kriz ve eşitsiz gelişim yasası sonucu 1970’lerde tıkanmış ve yeni bir kriz sarmalına yol açmıştır. Böylece, bir yandan ABD emperyalizmin mutlak önderliği, Avrupa ve Japon emperyalizmin gelişimi ile nispi üstünlüğe dönüştü, öte yandan tüm emperyalist-kapitalist sistem tıkanı. Kapitalizmin yaşadığı bu krize karşı kapitalizmin bulduğu çözüm, neo-liberalizmdir.

1970’lerde yaşanan bu tıkanma/krizde sadece kapitalizmin içsel ve sürekli dinamikleri değil, sosyalizm ve özellikle Vietnam devriminde somutlaşan ulusal devrimci kurtuluş savaşlarının emperyalizme vurduğu darbelerinde rolü vardır.

C) Özet İki: 1970 Türkiye

Türkiye; emperyalizme yeni sömürgecilikle, her alanda, ekonomik, siyasal, kültürel, askeri tüm alanlarda bağımlı, orta düzeyde kapitalizmin geliştiği bir ülkedir. Faşizm, bu ilişkiler üzerinden biçim alan, farklı süreçlerde farklı biçim alsa da süreklilik gösteren devlet biçimidir.

Ülkemiz, ABD emperyalizmin öncülüğünde geliştirilen yeni sömürgeciliğin ilk uygulandığı ülkelerden biridir. 2. Paylaşım Savaşı sonrası, geleceğini emperyalist-kapitalist sistem içinde, sosyalizme karşı “ileri karakol” olma konumunda gören Türk burjuvazisi, yeni sömürgecilik sürecini gönüllü benimsemiş ve bu süreçte emperyalizmin ülke içinde toplumsal dayanağı olmuştur. Yeni sömürgecilik, 1923-45 sürecinde gelişen devlet kapitalizm ve buna dayalı birikim üzerinden yükselmiştir. Eğer bu birikim, yarı-kapitalistleşme süreci olmasa yeni sömürgecilik bu kadar zemin bulamazdı. Yeni sömürgeci kapitalizm yukarıdan aşağı, emperyalizme bağımlı, iç pazarın genişlemesi ekseninde gelişti ve sömürü ve sınıf ilişkilerine bu temelde yeniden biçim verdi. Bir yandan, kapitalizm, yukarıdan aşağı gelişirken, bu temelde, yarı-feodal tüm ilişkileri adım adım çözüldü; sanayi kapitalizmi üretimin motor gücü oldu, fabrika sistemi gelişti, kırsal alandan şehirlerin kenar semtlerine ucuz emek gücü yoğunlaştı, işçi sınıfı nicel olarak gelişti. Öte yandan, bu kapitalist gelişme, ticaret burjuvazisini geride bıraktı, sanayi ve mali sermaye tekeli karakter kazandı. Artık emperyalizm dışsal bir olgu değildir. Emperyalizm, sermaye ve tüm ilişkileriyle her alanda içseldir. İkili ve gizli anlaşmalar, askeri ve mali yardım programları, emperyalist sermayenin giderek üretim dahil tüm alanlarda söz sahibi olması, bu temelde yasalar, NATO içinde yer alma gibi tüm gelişmeler bu sürecin ürünüdür. Bu öyle bir ilişkidir ki, emperyalizm ile onun dayanağı olan oligarşiyi, yani egemen sınıflar bloğunu birbirinden ayırmak mümkün değildir.

Ancak, özellikle 1960 sonrası "ithal ikameci" modele göre gelişen kapitalizm, içsel çelişkilerini yoğunlaşması sonucu 1970'lerde tıkanmıştır. En yetkili ağızların ifadesiyle "70 sente muhtaç" bir ekonomi söz konusudur. Dış borç yükselmiş ve emperyalist çevrelerde kaygı yaratmıştır. Dış ödeme açığı, 1963 sonrası en yüksek günlerini yaşamakta, 300 milyon dolara ulaşmaktadır. İşsizlik giderek büyümektedir, küçük üretici hızla iflas edip çözülmekte, örneğin 1968-69 yılında iflas eden işletme sayısı {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}62, 5 artmıştır. İşçi sınıfının mücadelesiyle reel ücretlerde 1963 sonrası sürekli yükselme söz konusudur; sanayi burjuvazisi bundan son derece rahatsızdır. 1960 sonrası, "planlı kalkınma" desteği ile sanayi burjuvazisi ön plana çıkar; gayri safi milli hasıla içinde, 1960-70 döneminde, tarımın payı {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}37' den {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}26'y a düşerken, sanayinin payı {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}16' dan {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}22'y e çıkar. Bu aynı zamanda, kırsal alanda çözümlenin şehirlerde yığılması anlamına gelmektedir. 1960'da kent nüfusu {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}25, 2, kır nüfusu {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}74, 8 iken 1970'te bu oran 5/35,7 ve {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}64,3'tür. 1960-72 yılları arasında tarımda çalışan nüfus oranı {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}74, 9'dan {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}67, 8'e düşerken, sanayide ise {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}8,3' den {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}10, 6'ya çıkmıştır. Sadece bu değil; bu temelde, sermaye piyasasının bu yönde dönüşmesi için 1963'de yasa hazırlanır ama ancak bu yasa 1967 de çıkar ama sanayi burjuvazisininin taleplerini hala bitmemiştir. Yabancı sermaye için yeni

yasalar çıkarken (1951 ve 1954) sosyal hakların budanması oligarşinin en önemli hedefidir. 61 anayasası, DP iktidarına tepki gösteren orta sınıfların ve devrimci -milliyetçi kesimlerin desteği ve işçi-emekçilerin az çok rolüyle kısmi hak ve özgürlükleri içermiş; yeni sömürgeciliği ve resmi ideolojiği meşrulaştıran “lüks” ilan edilmiştir. Oligarşi içi çelişkiler ise büyümüş, sadece ekonomik kriz değil, siyasal krizde süreklilik kazanmıştır. CHP, kendi içinde CGP(Cumhuriyetçi Güven Partisi), AP içinden bazı milletvekilleriyle birlikte MNP (Milli Nizam Partisi), DP (Demokrat Parti) bu süreçte çıkmıştır.

Ve böylece, hem emperyalizme tam bağımlılık içinde gelişen yeni sömürgeci kapitalizmin, “ithal ikameci modelin” tıkanması, hem de yukarıda ifade ettiğimiz gibi, emperyalist-kapitalist sistemi tümünden etkileyen genel ve sürekli krizin ülkemize yansması sonucu, alt yapıdan üst yapıya kadar her alanda kriz sarmalına girilmiştir. Ne yönetenler eskisi gibi yönetebilmekte, ne de yönetilenler eskisi gibi yönetilmek istemektedir; “toplumsal gelişme ekonomik gelişmeyi aşmıştır”. Hem ekonomik ve siyasal kriz, hem de yükselen toplumsal hareketler (bu toplumsal hareketler, işçi ve gençlik başta olmak üzere tüm halkın tepkisini içerir; sınıfsal ve anti-emperyalist özellik öne çıkar) emperyalizm ve oligarşi için yeni arayışları gündemleştirmektedir. 12 Mart açık faşizmi bu arayışın sonucudur; emperyalizm ve tekelci sermayenin çözüm yoludur.

Aynı zamanda bu süreç, kapitalizme özgü modern sınıf ilişkilerini ortaya çıkarmıştır. Kemalizm, Türk burjuvazisinin ideolojisidir. Kapitalizm devletsiz gelişemez; 1923’de kurulan, bonapartist nitelikli Kemalist diktatörlük, yani burjuvazi ve feodal toprak sahiplerine dayalı, ancak burjuvazinin yolunu açan, “tek ulus-tek devlet-tek dil” anlayışı ile biçimlenen ulus devlet, kapitalizminin gelişmesinin hizmetindedir. Bir başka ifade ile zayıf, iç dinamikten yoksun, ilkel birikim sürecini yaşayan kapitalizm, devlet, Kemalist burjuva devlet eliyle örgütlenmektedir. Bu süreçte, ticari karakterde olan kapitalizm, 2. Paylaşım Savaşı sonrası, emperyalizme bağımlı biçimde sanayi kapitalizme dönüşürken, egemen sınıf ilişkileri yeni biçim aldı; ticaret burjuvazisi, büyük tefeci-tüccar ve feodal toprak sahipleri, yeni sömürgecilikle birlikte tekelci sermaye ve feodal kalıntılar ittifakına, azınlık iktidarı olan oligarşiye dönüştü. Yeni sömürgeci kapitalizmin omurgası oligarşidir; oligarşi dışında diğer sermaye ise, bu kapitalist pazar etrafında bin bir bağla oligarşiye bağlandı. Egemen sınıf bloğu olan oligarşinin içinde, feodalizmin ağırlığı, yukarıdan aşağı gelişen kapitalizmin gücüne paralel hızla azaldı, ama bu aynı zamanda oligarşi içi çatışmanın da yolunu açtı. Bununla birlikte, liman kentlerinde ve genellikle demiryolu, ulaşım gibi alanda yoğunlaşan işçi sınıfı, kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak giderek

sanayi proletaryası etrafında sınıfsal yoğunlaşma yaşadı, sermayenin yoğunlaşmasından daha yoğun olarak işçiler şehirlerde yoğunlaştı. Yukarıdan aşağı gelişen kapitalizm, köylülüğün sınıfsal ayrışmasını hızlandırdı, kırsal alanda tarım işçileri ve kır yoksullarının yanı sıra, yaygın küçük ve orta köylülük ortaya çıktı. Kırsal alandan kentlere göç hızlandı, kır yoksulları kentlerin kenar mahallelerinde, "yedek sanayi ordusu" olarak konumlandı.

Anlaşılacağı üzere bu süreç kapitalizmin egemen olduğu, bununla birlikte pre-kapitalist ilişkilerin çözülme yaşadığı bir sürecidir. Feodalizm, adım adım, yukarıdan aşağı, evrimci tarzda çözülürken, Kapitalizme ait sınıflar, kapitalist sömürü ve ilişkilere bağlı olarak yerini almıştır. Artık,1960'lı yıllar, sanayi kapitalizmin egemen olduğu, ama bununla birlikte pre-kapitalist ilişkilerin kendini şu ya da bu düzeyde koruduğu yıllardır. Bu kapitalistleşme süreci giderek hızlanmış ve 1965-70 sürecinde bu temelde sınıfsal çelişkiler, yeni bir dünya arayışı, sosyalizm ve devrimci ulusal kurtuluş savaşlarının da güçlü etkisi ile yoğunlaşmıştır. Yani,1970 yılına gelindiğinde, oligarşi içi çelişkiler, tekelci sermayenin sömürüden daha fazla pay alma talepleriyle hızlanırken, aynı zamanda işçi, köylü, gençliğin sınıfsal tepkileri düzenin sınırlarını zorlamış, Kürt ulusal özgürlük mücadelesi yeni bir arayış içine girmiştir. 15-16 Haziran büyük işçi direnişi ve grevler, "toprak işleyen su kullananındır" diyerek yapılan toprak işgalleri, Karadeniz'den Ege'ye uzanan küçük üretici mitingleri, DEV-GENÇ'de somutlaşan gençliğin demokratik hak arayışı, "Doğu'da jandarma zulmüne son" mitingleri, 6. filonun protestosunda ifadesini bulan anti-emperyalist gösteriler, bu sürecin yaygın ve düzenin sınırlarını zorlayan kitle eylemleridir. Kendiliğindenci yönü ağır basan bu kitle hareketleri, giderek devrimci ve sosyalist hareketle daha güçlü bağlar kurmaktadır.

İşte 12 Mart açık faşizmi; bu koşullarda, yükselen işçi ve halk muhalefetini bastırmak ve oligarşi içi çelişkilerin tekelci sermaye lehine çözmek için, emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermaye tarafında örgütlendi. Bu aynı zamanda sömürge tipi faşizmin açık icrası demektir.

Sömürge tipi faşizm; demokratik hiç bir niteliği olamayan, Kemalist diktatörlüğün tüm baskıcı yanlarını alarak, 2. Paylaşım Savaşı sonrası, yeni sömürgecilik üzerinden kendini gizlemek ve yeni sömürgeciliğin gelişmesi için "demokratik" maske takarak, içsel olgu olan emperyalizme ve işbirlikçi oligarşiye (tekelci sermaye ve büyük toprak sahiplerine) dayanan devlet biçimidir. Yani, 2. Paylaşım Savaşı sonrası, bir burjuva devleti, Kemalist diktatörlük, bir başka burjuva devlete, faşizme dönüşmüştür. 12 Mart açık faşizmi ise, emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermayenin ipin ucunu elinden kaçırdığı süreçte, sürekli faşizmin kendini

gizleme ihtiyacı duymadan açık icrasıdır.

D) Devrimci Parti: Türkiye Halk Kurtuluş Parti-Cephe

Bugün Türkiye devrimci hareketi tarihini birçok döneme ayırmak mümkündür. Ancak, 1970'li yıllara döner ve sorunu o tarihsel süreçte ele alırsak (71 silahlı devrimci atılımı ve sonrasını, yani 1971-72 ile günümüz arasındaki tarihsel dönemi, kendi içinde birçok aşama/ ya da süreçlere ayırmak mümkündür. Ama burada konumuz bu değildir ve bu süreçler başka çalışmaların konusu olacaktır), 71 devrimci atılımı ile bir dönemin kapandığı yeni bir dönemin başladığını çok net ifade edebiliriz.

71 devrimci atılımı öncesi sol ve devrimci hareketin tarihinde, TKP ve TİP önemli bir yer tutar. TKP'nin 1920'de kuruluşunda somutlaşan devrimci ve komünist politik irade, devrimimiz için önemli bir adım ve başlangıçtır. TKP'nin, Ekim devrimin etkisiyle kurulduğu ve sadece yurtdışı değil, İstanbul ve Anadolu da dağınık bir tablo oluşturan örgütlüğü çatısı altında topladığı bilinmektedir. Ancak, TKP, başta Kürt ulusal sorunu olmak üzere, Kemalizm'e yaklaşımı, aşamalı devrimcilik anlayışı, burjuva demokratik devrime abartılı ve yanlış yaklaşımı, liberal ve ütopyik sosyalizmin etkileri gibi bazı alanlarda son derece sorunludur. Bu temelde ideolojik-politik yanlışlar bir yana, hiç şüphesiz Ekim devrimin desteği ile kuruluş iradesi son derece önemli bir yer tutar. Ancak her şey bu değildir. M. Suphi ve yoldaşlarının Kemalist iktidar tarafından komplo ile Karadeniz'de imhası, sadece Kemalist burjuvazinin gerici karakterini ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda uzlaşma eğilimin ağır bastığı bir süreçte önünü açar. TİP ise, bu mirasın izlerini taşır. Keskin "sosyalist devrim" tezlerinin arka planı ise, kalkınmacı-evrimci bir sosyalizm anlayışı, devrimci yöntemlerin bir yana atıldığı parlamenter yöntemin adeta tek yöntem olarak benimsendiği, revizyonizmde ifadesini bulan resmi sosyalizme tam bağımlılık, Kemalizm ve CHP ile uzlaşma siyasetin izlendiği bir çizgi söz konusudur.

Hiç şüphesiz bu tarih bizimdir.

Bu tarih, doğru ve yanlışın sentezidir. TKP kuruluşu, sadece M. Suphi değil, daha sonra H. Kıvılcımlı gibi devrimcilerin devrimci yaşamları birer kazanımken; yukarıda ifade ettiğimiz uzlaşmacı, Kemalizm'e soldan destek verme anlayış ve pratiği, kalkınmacı ve evrimci sosyalizm anlayışı, Kürt sorunda "Kürt ayaklanmaları İngiliz kışkırtması" diyerek Kemalizm'e destek veren, utanılası sosyal şoven miras gibi yanlar ise ret edilmesi gereklidir.

Ancak bu süreç, bir yandan sol ve devrimci hareketin nesnel/ toplumsal zeminden güç alarak kitleleştiği, bu anlamda TİP ve FKF önemli bir rol oynadığı bir süreç olsa da, aynı zamanda yeni yol arayışların hızlandığı süreçtir. Sol Kemalizm'in

(Kemalizm ve sosyalizmin sentezi arayışı YÖN'de en açık ifadesini bulur; bu akımın ideolojik önderliğini D. Avcıoğlu yapmaktadır) ve resmi sosyalizmin temsilcileri YÖN ve TİP'tir. Devrimci gençlik dinamik bir güçtür, hızla politikleşmekte, üniversite işgal eylemleriyle militan bir yerde durmaktadır. İşçi sınıfı nicel gelişim içindedir, ABD emperyalizmin fonlarından beslenen TÜRK-İŞ, çözülmekte, bazı sendikalar DİSK' kurmakta (1967 yılında kurulan DİSK'in politik gücü örgütlediği işçiden daha büyüktür); bu işçi hareketi için önemli bir adımdır. DİSK kapamak için çıkan yasaya karşı ortaya çıkan 15-16 Haziran direnişi ise, DİSK'i aşmış, asıl olarak TÜRK-İŞ'in egemen olduğu fabrikalarda direniş yoğunlaşmış, gençlik dahil halkı kucaklamıştır. 15-16 Haziran direnişi, kendiliğindenci işçi-kitle eylemidir ve belki de en önemli politik sonucu, işçi sınıfının "kendisi için sınıf" olma ve "devrimci partiye" olan ihtiyaçtır. Kanlı Pazar'da olduğu gibi oligarşi/ faşizm, ırkçı-İslamcı güçleri "yedek" ve kontra faaliyetin bir parçası olarak kullansa da, anti-emperyalist kitle eylemleri artık, "Koka Kola protestosu" ya da " 19 Mayıs yürüyüşü"nü aşmıştır. Hızla yükselen kitle hareketi, hızlı bir politikleşme ile iç içe yaşanmaktadır. İlk ve önemli kopuş, "devrimin karakteri" eksenli olan SD-MDD tartışma ve ayrışmasıdır. Ancak ayrışma ve kopuş bununla sınırlı değildir. SD ve MDD tezleri özünde bir birine yakın tezlerdir ve bunu izleyen yeni ayrışmalar gündemdir. Küba, Vietnam devrimleri ve devrimci ulusal kurtuluş hareketlerin politik etkisi ise, tüm bu tartışma ve ayrışma süreçleri üzerinde şu ya da bu biçimde iz bırakmaktadır. Ancak tüm bu tartışma ve yarışmanın merkezinde "devrim sorunu" ve bunun çeşitli alt başlıkları bulunmaktadır. Eleştirel bir tarzla bu siyasal tarihin geri ve yanlış yanları reddedilmeden, devrimci kopuş ve yeni olanın inşası mümkün değildir. 71 devrimci atılımı ve buna önderlik eden THKP-C, bu tarihsel sürecin ürünüdür; bu süreçten devrimci kopuşu ifade eder, ancak bu sürecin de izlerini taşır.

Bu açıdan, özellikle 1968-70 süreci aynı zamanda ideolojik mücadele ve doğru devrimci çizginin adım adım inşa sürecidir. Devrimci bir parti için, olmazsa olmaz birinci koşul, doğru bir ideolojik-politik çizginin inşasıdır. Eğer, bu ideolojik-politik çizgi yoksa devrimci bir partiden de söz edemeyiz. THKP-C'nin üzerinden yükseldiği ideolojik-politik zemin KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III'tür. Ancak bu çizgi, bu çizginin önderi Mahir Çayanın kaleminden çıkan yazılarda da görüldüğü gibi, sürekli bir yenilenme eylemi içinde inşa edilmiştir. Mahir, kendini dogmatik tezlerle sınırlamaz; Marksizm-Leninizm'e bağlıdır, her şeyi buradan süzer, cesurdur, özgün ve bu ülke somutuna bağlı tespitler yapar. O, hiç kendini bir noktada dondurmaz, Marksizm'i eylem kılavuzu olarak ele alır. Bundan dolayı,

örneğin Mark, Engels, Lenin ya da bir başka devrimci önderlerin eserlerinde yazılmadı diye, yeni kavram üretmekten de kendini imtina etmez. Mahir'in düşünce sistemi diyalektiktir; süreklilik içinde kopuş içseldir. Örneğin "devrimde sınıfların mevzilenmesi" çalışmasında "kırcı" ve "Maoculuk" arayanlar, yaşamının son aylarında yazmış olduğu "Kesintisiz Devrim II-III" de "şehirciliği" keşfedebilir. Sıçramalı gelişimi görmeyen, bu diyalektiği kavramayan bir kafa, Mahir'i Mahir ile çeliştirebilirler. Başka örneklerde verilebilir. "Emperyalist üretim ilişkisi" kavramından "kapitalist üretimden farklı mı" diyerek emperyalizm sonucu çıkarılanlar, "sömürge tipi faşizm" kavramından "Türkiye sömürge değil ki" diyenler sadece kavramları kelime oyunu ile açıklayan değil, aynı zamanda dogmatizmden kurtulamayanlardır. THKP-C ve Mahir Çayanda; "3. bunalım dönemi", "yeni sömürgecilik", "emperyalist üretim ilişkisi", "oligarşik dikta", "sömürge tipi faşizm", "suni denge", "politikleşmiş askeri savaş stratejisi", "birleşik devrimci savaş", "öncü savaş", "silahlı propaganda" gibi kavramlar (Bu kavramların tümü Mahir Çayan tarafından kavramsallaştırılmamıştır. Mahir bu kavramları Türkiye devriminde ilk formüle edendir; ama bu kavramların tümü Mahir'e ait değildir. Ancak Mahir özgün kavram üretmekten kaçmadığı gibi, kavramların kendi öncesi üretilmesine de özel bir yabancılaşma içinde değildir. Ancak 1970 Türkiye'sinde, sol ve devrimci hareket için bu kavramlar yenidir. 1970 sonrası bu kavramlar somutunda Mahir'e bilimsel olmayan saldırılar bilinmektedir. Tarihin cilvesine, dün bu kavramlara saldıranlar, bu kavramların Mark, Engels, Lenin, Stalin'de olmadığını ifade edenler, bugün içerikleri değiştirse de, bazılarını- oligarşi, yeni sömürgecilik gibi- kullanmaktan çekinmiyorlar) bu çizginin köşe taşlarıdır; bu kavramlar ve bunun etrafında oluşan ideolojik-politik çizgi bugünde geçerlidir. Bu çizgi, resmi sosyalizmden, geleneksel reformist-parlamentar anlayışlardan devrimci kopuş, 3. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerini kavrayan ve buna göre biçim alan Türkiye devriminin yoludur. Ancak devrimci parti sadece ideolojik-politik çizgiden oluşmaz. Bu çizginin etrafında "devrimciler örgütü" ve "kitle örgütü" inşa edilmezse, bu devrimciler örgütü siyasal sürecin bir parçası olup, siyasal gerçekleri açıklamazsa, bu temelde bir dizi mücadele örgütleyemezse ne "devrimci parti" ne de "öncü parti" unvanı hak edilemez. Bu açıdan bakarsak, 1968-70 süreci, sadece ideolojik-politik çizgiyi, ideolojik mücadele temelinde inşa etme eylemi değil, aynı zamanda tüm kitle eylemlerinde en önde yer alan devrimcilerin yan yana gelip devrimciler örgütünü inşa etme, yükselen kitle hareketine önderlik etme sürecidir. İlk öncülerimiz, sadece tartışan, ideolojik çizgiyi inşa eden değil, sınıf mücadelesinin içinde, en önde mücadele edenlerdir. Onlar, FKF'dan DEV-GENÇ'e devrimci gençliğin

demokratik mücadelesi içinde öncü oldular; 15-16 Haziran'da ifadesini bulan işçi direnişinde, toprak işgallerinde, küçük üretici mitinglerinde hep onlar vardır. 6 Filo'ya karşı anti-emperyalist kitle eyleminde onlar öncüydü.

Böylece 1970 sonlarında yeni ve devrimci bir parti, THKP-C doğdu. Bu partinin programatik platformu KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III'tür. Hiç şüphesiz, bu programatik platform, "tamamlanmış", "ideolojik evrimi bitmiş" değildir; dahası, ayrıca şu ya da bu biçimde içinden çıkılan süreç ve hareketin izlerinden "arınmış" da değildir. KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III, büyük bir sıçramadır. Ancak, Kemalizm sorunu yanlış, Kürt ulusal sorunu ise eksiktir. (Bu eksik ve yanlış daha sonra devrimci sosyalizm tarafından aşılmıştır.) Birçok kavram ise açıklanmaya muhtaçtır. Bir devrimci parti için zorunlu bir belge olan parti programı, örgütlenmenin ilke ve kurallarını tanımlayan tüzük gibi belgeler ise girişimi aşmış değildir. Ama bunlar doğaldır. Her yeni devrimci partinin böyle eksik yanları olacaktır. THKP-C ruhu ve yöntemi olduğu yerde kalmayı değil, Marksizm-Leninizm'e bağlı olarak sürekli gelişimi ifade eder. Eğer devrimci bir parti, tıpkı Mahir yoldaşın yazılarında çok açık görüleceği gibi sürekli bir üretim ve gelişim içinde değilse, öncü devrimci parti olmaz. THKP-C ideolojik-politik çizgisi ve mücadelesiyle Türkiye devriminin en ileri halkasını oluşturması; bu tip eksik yanların olmaması demek değildir. Mücadele durmaz, savaşın içinde bu eksiklikler aşılır; THKP-C'nin bakışı ve yöntemi budur.

THKP-C yeni bir soluk ve mücadele çizgisidir. Kendi öncesi, sol ve devrimci hareketten, sadece ideolojik düzeyde değil, yeni bir devrimci geleneğin inşa edilmesiyle de devrimci kopuşu temsil eder. THKP-C; Marksizm-Leninizm'i rehber edinmiş, onun devrimci ruhunu ve yöntemini içselleştirmiş, uluslar arası sosyalist hareketin SBKP-ÇKP ekseninde saflaştığı ama bunu karşı Küba, Vietnam, Kore devrimleri ve bu süreçte ortaya çıkan bir dizi gerilla hareketinde çeşitli biçimlerde görülen yeni proleter yönelimin bir parçasıdır.

THKP-C'nin Türkiye devrimin yaklaşık son 40 yılını, 1970 sonrasını etkilemesi ve belirlemesi de tümünden bu olgulara bağlıdır.

THKP-C, 1970 Aralık ayında kuruldu; politikleşmiş askeri savaş stratejisi temelinde devrimci savaşı örgütlemek için önüne "hazırlık süreci" koydu. Bu temelde yeni ve illegal örgütlenme için ilk adımlar atıldı, öncelikle "ana çekirdek" yani "devrimciler örgütü" çekirdeğini oluşturan kadrolar özellikle legal bazı alanlardan başka alanlara aktardı. Bir yandan bu temelde örgütlenme yapılırken diğer yandan ilk silahlı propaganda eylemleri (THKC 1.nolu bültende açıklanan bombalama eylemleri) örgütledi. THKP'nin kuruluşu " İhtilalin Yolu" başlığı taşıyan bildiri ile; THKC kuruluşu ve politik-askeri eylemleri ise "1 No'lu bülten"

ile 1971 Nisan ayında ilan edildi.

Bu süreç aynı zamanda 12 Mart açık faşizmin halk hareketini bastırmak için iş başı yaptığı süreçtir. O günler “erken başladık, geç kaldık” denilen günlerdir. THKP-C, politikleşmiş askeri savaşa, öncü savaşa “erken başladı”; çünkü iç hazırlığı yeteri düzeyde tamamlayıp, örgüt yapısını buna göre kurumsallaştırmada hala eksiklikler vardı. “Geç kalındı”; çünkü bu hazırlık daha önce yapılmış olsa, örneğin 12 Mart açık faşizmine karşı daha etkili mücadeleyle karşılık verilebilenecekti.

12 Mart açık faşizmi, işçi sınıfı ve halka, devrimci ve sol güçlere savaş açtı ve bu faşist saldırıları “balyoz hareketi” olarak tanımladı. İşçi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesinin yanı sıra, küçük burjuvazi ile geçici olarak kurulan dengeye dayanarak ‘61 anayasasında ifadesini bulan “nispi demokratik ortam” tümünden budandı, tüm demokratik hak ve özgürlükler rafa kaldırıldı, demokratik kitle örgütleri kapatıldı, kitlesel tutuklamalar ve işkence günlük yaşamın bir parçası haline geldi.

Devrimci ve sol hareket yeni bir yol ayrımındadır; ya faşizme karşı savaşılacak, ya da tarihsel ve kötü miras tekrar edilecek, bu baskı karşısında geleneksel yol izlenecektir. Eskiler, TİP, TKP, PDA gibi çevreler bu “eski” ve bilinen yolu izledi. Yeni bir devrimci hareket inşa edenler ise, 12 Mart açık faşizmine karşı direnişi benimsediler, silaha sarıldılar. İlk eylemler 12 Mart öncesi örgütlenmişti; şimdi bunu geliştirmek görevdir. Silahlı devrim hareketinin o tarihsel koşullarda iki bileşeninden biri olan THKO, 12 Martın hemen öncesi (4 Mart 1971- Gölbaşında dört ABD’linin kaçırılması) ilk çıkışı yaptı; partimiz THKP-C başlattığı silahlı savaş ise, “hazırlık sürecinde” başlamıştı (Bakınız THKC 1 No’lu bülteni), ancak, bu devrimci savaş, “1 Mayıs hareketi” olarak tanımlanan İsrail Başkonsolosu E. Elrom’un kaçırılıp cezalandırılması ile Türkiye ve dünya halklarına ilan edildi. Açılan bu yoldan PDA oportünizmi (şimdiki İP’sinin öncülü) içinden çıkış TKP/ML yürüdü. Böylece ‘71 silahlı devrimci hareketi, devrimci kopuş ve yol ayrımı oldu; devrim, artık asıl olarak açılan bu yoldan ilerledi, günümüze geldi.

‘71 silahlı devrimi ve özellikle partimiz THKP-C’nin savaşımı 12 Mart açık faşizminin erken doğum yapmasını sağladı, geniş kitlelere faşizmi teşhir etti. 12 Mart açık faşizmi, iç savaşa göre, emperyalizm tarafından örgütlene ordunun, düzen partilerinin rolünü asgari düzeye indirmesi (parlamento kapatılmadı, burjuva partiler varlığını sürdürdü) ve halka karşı açık savaştı. Ancak bu askeri diktatörlük, küçük burjuvazinin desteğini almak için çeşitli maskeler taktı, “Atatürkçü”, “ilerici”, “reformist” görüntü yarattı. 1. Erim hükümeti böyle bir görüntüye azami dikkat etti. Ancak, Mahir Çayan yoldaşın ifade ettiği gibi, “ beş-

altı tane devrimci askeri eylem (propagandası yapılmamasına rağmen) kitlelerde derin bir şaşkınlık ve sempati yaratmıştır.” Böylece, 12 Mart açık faşizmin gerçek yüzü açığa çıkmış, planını bozmuştur. Silahlı propaganda eylemleri siyasi gerçekleri açıklamış, 1. Erim Hükümetine küçük burjuvazi desteğini çekmiştir. “Ancak, silahlı propaganda, 1. Erim hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece, Amerikan emperyalizmin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu alt üst ederek, maskesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. ‘İlerici, reformist, Atatürkçü’ görünümü altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük-burjuva aydın çevreler de dahil olma üzere kamuoyunun gözlerini açtı.” (M. Çayan)

Parti yeni kurulmuş ve sağlamlaşmamıştır; şehir gerillacılığı temelinde başlayan öncü gerilla savaşı ise henüz “mayalanma” aşamasındadır. Son derece dar imkanlarla devrimci bir savaş yürütülmektedir. Bu devrimci savaşta ölüm ve tutsak olmak vardır. Elrom eylemi THKP-C’ yi oligarşinin açık hedefi yapmış; örgütsel darbeler alınmış, Ulaş sürekin avında tutsak düşmüş, Maltepe’de Cevahir şehit, Mahir ise ağır yaralı tutsak düşmüştür. Böylece THKP-C önderliği ve önemli bir kadro bileşkesi savaşın dışına düştü. Aynı günlerde THKO önderliği ve kadroları da savaş dışı kaldı; Deniz, Yusuf, Hüseyin esir düştü, Nurhak’da kır gerilla birliği şehit ve esir düştü. Devrimci savaş, örgütsel varlığı devam eden THKP-C’nin omuzlarındadır. Ancak önce Ulaş, sonra Mahir tutsak düşüp, Cevahir şehit düşünce, bunlarla birlikte örgütsel güç darbe alınca, geride kalan parti yönetimi (Mahir tutsak düşünce parti yönetimi 2 MK üyesi, Münir ve Yusuf elinde kaldı) devrimci savaş değil, beklemeyi tercih etti. Sadece bu değil, partinin görüşlerini sorguladı, değiştirdi ve tasfiyeciliği dayattı. Bu “ara süreç” Maltepe’de firar ile son buldu; parti içinde ayrılık kaçınılmaz oldu, M. Ramazan ve Y. Küpeli ekibi partiden atıldı. Zor koşullarda sürdürülen savaş, çok daha zorluklarla karşı karşıyadır. Her ayrılık, parti saflarını bozar, yıpratır; devrimci savaş için zorluklar bir yana “sağ sapma” nın yaratmış olduğu tahribatlar da vardır. Bir yandan bu tahribatları onarmak, diğer yandan ise, savaşın kaldığı yerden devam etmesi görevdir; THKP-C’nin taktik politikası budur. Kuşatma ve sürekin avı içinde önce Ulaş şehit düştü. Denizleri kurtarmak devrim için her şeyin merkezine oturdu. Kızıldere, bu taktik politikanın, zor koşullarda yürütülen savaşın derin izlerini taşıdı.

E) Kızıldere Son Değil...

THKP-C, dönemin en yaygın ve kitleli devrimci partisidir. Ancak, yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, devrimci savaş için örgütsel yapı ve maddi alt yapı zayıftır.

Yaygın ve örgütsüz devrimci bir potansiyel vardır; yürütülen devrimci savaş bunu yaratmıştır. Ama Kızıldere öncesi, İstanbul örgütlülüğü ağır darbe almış, Ankara, Karadeniz ve ordu içindeki sınırlı örgütlülük ise her şeye rağmen varlığını sürdürmektedir. Bazı alanlar kopuktur. Denizlerin kurtarılması için, Ankara'ya geçiş artık zorunludur; ancak Ankara örgütlülüğü de aynı günlerde ağır kuşatma altındadır, darbe almaktadır, Koray Doğan bu süreçte şehit düşmüştür. Karadeniz kır gerillası için en elverişli alandır. Hem Denizlerin kurtarılması, hem de parti güçlerini toparlamak için farklı alandan kadrolar yan yana gelir ve İngiliz emperyalizmin ajanları kaçırılır; Karadeniz'e, Kızıldere'ye çekilinilir.

Ancak, iz sürsen oligarşi Mahirleri Kızıldere'de kuşatır. Yeni bir gelenek başlamıştır; kuşatmada teslim olmak yok! Kızıldere bu yeni devrimci geleneğin yeni bir halkası olur. Onlar, devrim ve sosyalizm için kanlarını feda etmekten sakınmaz. İki sınıf, iki irade savaşmıştır. Sadece THKP-C önder ve kadroları değil, THKO savaşçıları da şehit düşmüştür.

Bu anlamda Kızıldere, devrimci savaşın ta kendisi olduğu gibi, aynı zamanda, devrimci birliğin, devrim için savaşanların kardeşliğini ifade eder. Kızıldere, şehir gerilla savaşının ilk tohumların atıldığı, ama nesnel ve öznel koşulların zorlaması sonucu, az çok temeli olsa da, yeteri derecede hazırlık yapılmadan Kır gerilla savaşına geçişi ifade eder.

Hiç şüphesiz Kızıldere bir yenilgidir. 71 silahlı devrimin yenilgisini simgeler; THKP-C'nin önder ve kadroların imhası, parti merkezinin imhasıdır.

71 silahlı devrimci hareket, Kızıldere somutunda, elde silah direnmiş, yeni ve devrimci bir kültür ve gelenek için köşe taşlar inşa etmiştir. Böylece, daha sonrası devrimci kuşaklara bu moral değerleri miras bırakmıştır.

Bilinmektedir; THKP-C, kuruluşundan Kızıldere'ye kadar, yaklaşık bir buçuk (1,5) yıllık bir süreçte, politikleşmiş askeri savaşı örgütlemiş, bu temelde yeni bir devrimcilik inşa etmiştir. Bu dönemde, THKP-C'ye yönelik eleştiri ve iftiraların kat ve katı fazlası ise Kızıldere sonrası gündemleşmiştir.

Devrimler tarihinde bu tip yenilgiler hep vardır. Her yenilgiden de devrimciler politik-örgütsel dersler alırlar. Bizim için Kızıldere, Türkiye devrimi için birinci yenilgidir ve bu yenilginin nesnel-öznel nedenleri ve bazı politik dersleri vardır:

1) THKP-C, 1965-70 kitle hareketi, özel olarak ifade edersek, devrimci gençlik hareketi içinden çıkmıştır. Tam da bundan dolayı, bu sürecin izlerini taşır. Hem ideolojik-teorik alanda (THKP-C'nin politik alanda yerini alması ve mücadelesi, Kemalizm'den politik kopuşu ifade eder, proletaryanın bağımsız çizgisinde yürüyüştür. Ancak ideolojik-teorik alanda KESİNTİSİZ DEVRİM II-III'de ifade edilen Kemalizm üzerine tanım ve buna bağlı ittifak anlayışı, daha önceleri de

ifade ettiğimiz üzere yanlıştır) hem de örgütsel alanlarda da şu ya da bu düzeyde bu izleri taşımıştır. THKP-C' nin kuruluşu, önünü-sonu belli olmayan "ideolojik mücadele" ve "partileşme süreci" değil, devrimci iradenin somut biçim almasıdır. Doğru devrimci ideoloji artık somut biçim almış, sınıf mücadelesi içinde öne çıkan kadrolar bu ideolojin etrafında saf tutmuştur. İktidar savaşımı için, illegal temelde bir örgüt zorunludur; bunun bilincinde olan Mahir ve yoldaşlarımız 1970 Aralık ayında partiyi kurdular ve politikleşmiş askeri savaş için hazırlık sürecini hızlandırdılar. Artık çubuk tersine bükülecektir. Parti kurulmuş, silahlı mücadele için hazırlık başlamış, hatta ilk silahlı propaganda eylemleri örgütlenmiştir; bu "hazırlık süreci", devrimci savaş için örgütsel ve politik hazırlıkları kapsamaktadır. Bu yönde ilk adımlar atılır, ancak 12 Mart açık faşizmi işbaşına gelir; bu "hazırlık süreci" tamamlanmadan THKP-C, 12 Mart açık faşizmine karşı savaşır. Silahlı mücadele/ silahlı propaganda temelinde yürüyen bu devrimci savaş, kitle örgütlülüklerinin dağıtıldığı ve kitle mücadelesinin geri çekildiği koşullarda sürmüştür.

2) THKP-C'nin kuruluşundan Kızıldere'ye kadar uzanan devrimci savaşı, 12 Mart öncesi başlamış ama asli olarak 12 Mart açık faşizmi koşullarında yürümüştür. Bu devrimci savaş, "12 Mart açık faşizmine karşı savaşmak zorunda kalındı" değil, bilinçli bir tercihin, Politikleşmiş Askeri savaş Stratejisinin o tarihsel koşulda almış olduğu biçimdir. THKP-C, 12 Mart açık faşizmi öncesi kuruldu, devrimin yolu bu kuruluş aşamasında belirlendi, hazırlık ve devrimci savaş için ilk eylemler 12 Mart öncesi başladı; ama THKP-C "hazırlık sürecini" tamamlamadan daha ağır bir savaşı sürdürdü.

3) Hiç şüphesiz, bu tarihsel süreçte, THKP-C'yi oluşturan kadro yapısının legal çalışma içinde, asıl olarak da devrimci gençlik içinde, kendiliğinden kitle hareketi içinde çıkması bir zorunluluk olsa da (tarih hiçbir zaman "şu olsaydı bu olurdu" diye yaşanmaz ve yazılmaz), devrimci savaş için, örgütsel yapının sağlamlaşması için bu zemin zayıf bir nokta olmuştur. Parti devrimci savaş içinde yeteri düzeyde eğitilmeden, işleyiş ve kurumsallaşmasını oturtmadan daha ağır bir savaşın öznesi olmuştur.

4) Yine bu temelde, örgütsel yapıyı zayıflatan, bu anlamda devrimci savaşın daha sağlıklı yürütülmesini engelleyen, parti içinden çıkan "sağ sapma" ve bunun yarattığı tahribat önemli bir yer tutar.

5) Devrimci partinin sağlamlaşması, irade ve eylem birliğinin sağlam biçimde birbirine bağlanmasına bağlıdır. Parti kurulur ama partinin sağlamlaşması bir süreç ve sıçrama işidir. İdeolojik çizgi, ne kadar kadro yapısında içselleşir, bu temelde davranış ve eylem birliği gelişirse, devrimci parti o kadar sağlamlaşır.

Devrimci parti ne kadar savaş kültürü yaratırsa o kadar sağlamlaşır. THKP-C içinde “sağ sapmanın” çıkması, Kızıldere sonrası ana kadrolardan hiç birinin THKP-C çizgisini sürdürmemesi belki birer sonuçtur, ama bunun asıl kaynağı ideolojik birlik temelinde partinin sağlamlaşmasındaki zayıflıktır. KESİNTİSİZ DEVRİM I, partinin kuruluş aşamasında yazıldı ve yayınlandı (Mart 1971); partinin ana yönelimi ve stratejik hattı bu süreçte belirlendi. Ama bu hattın somut biçim alması KESİNTİSİZ DEVRİM-II-III’tür. KESİNTİSİZ DEVRİM II-III, parti içinde çıkan “sağ sapma” ile mücadele içinde ve Kızıldere öncesi yazıldı. KESİNTİSİZ DEVRİM II-III, Kızıldere sonrası yayınlandı; bundan dolayı o süreçte kaç kadro tarafından okunduğu hakkında bir fikir sahibi olabiliriz. İdeolojik çizgi ve bunun etrafında oluşan devrimci savaş kültürünün parti yapısında yeteri düzeyde içselleştiği söylenemez. Bu anlamda, tüm bu verileri birer zayıflık ve politik ders olarak görmek gerek.

6) THKP-C, yeni ve genç bir devrimci partidir, Mahir’in ifade ettiği gibi “yeterli hazırlık yaşanmadan” başlayan devrimci savaş, öncü gerilla savaşı için “maya” olmuştur. Ancak bu “mayanın” kök salması için, sürekli ve istikrarlı bir devrimci savaş zorunludur. Ancak nesnel koşullar değil, öznel koşullar, yani, yine Mahir’in ifadesi ile “teşkilat yapısının sağlamlaşması” yaşamsaldır. Kadro yapısı, kadro ve örgütlenmenin legal mücadele içinden çıkması, “sağ sapma” ve yaratmış olduğu tahribat, 12 Mart açık faşizmin kitle örgütlülüklerini dağıtması gibi nedenler, 12 Mart açık faşizmin saldırılarını karşılamada örgütsel yapıyı zayıflatmıştır. Bu nesnel bir gerçektir. Bu nesnel gerçek, Kızıldere’de Mahir ve öncü kadroların imhası ile THKP-C’nin örgütsel tasfiyesinin aynı olmasında somutlanmaktadır.

7) Bu anlamda Kızıldere, THKP-C çizgisinin yanlışlığını değil, devrimci savaş için taktik yenilgiyi ifade eder. Kızıldere yenilgisini “stratejik” görüp, silahlı mücadeleye lanet okuyanların da 12 Martta yenilmesi, hem de mücadele etmeden yenilmesi ise bu görüş sahiplerin açmazıdır. Devrimci savaşta bazen bir karar, bir taktik adım, bir zayıf nokta çok şeye mal olur. Kızıldere öncesi “geri çekilme” tartışmaları ve önerileri vardır; bu tartışma ve öneriler de birer taktik konusudur. Ancak parti, Denizlerin idamın gündemde olduğu, bu anlamda devrim için yaşamsal günlerin yaşandığı o süreçte “geri çekilmeyi” değil, savaşı sürdürmeyi benimsemiştir.

8) Devrimci savaş, parti ve cephe yapısı ile yürür; bu savaşta önderlik yaşamsaldır. Bazı tarihsel süreçlerde, hele de yeni ve genç bir devrimci partide önderlik ile parti özdeşleşebilir. Mahir Çayan, THKP-C’ önderidir ve Türkiye devrimin yolunu çizmiştir. Tarih ve mücadele önderleri yaratır, önderler tarihe yön verir. Böyle önderlikler sık sık ortaya çıkmaz. Kızıldere’de THKP-C, parti ile

özdeşleşen önderini kaybetmiştir, parti yapısı fiziki olarak tasfiye olmuştur. O halde, politik bir ders olarak, önderliğin önemini bilince çıkarmak ve korumak devrimci savaşta önemli bir yerde durur.

9) Sonuç olarak, Kızıldere taktik yani askeri ve örgütsel bir yenilgidir; ancak politik bir kazanımdır. Kızıldere, ne “inhitar eylemi”, ne tek başına “direniş” tir. Kızıldere, devrimci savaşın, politikleşmiş askeri savaşın “özeti”dir, manifestodur. Devrimci savaş için örgüt olmazsa olmazdır; bu anlamda, Kızıldere’de, parti yapısı imhası olduğu ve devrimci savaş kesintiye uğradığı için, stratejik önemde bir yenilgidir.

Evet, THKP-C savaştı ve yenildi. KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III’de ifadesini bulan doğru devrimci çizgi, Marksist-Leninist bir yöntem ve yenilenme dinamiği, bu çizgiye bağlı devrimci bir savaş geleneğini miras bıraktı. Yaklaşık bir buçuk (1,5) yıllık bu tarihsel süreç, politikleşmiş askeri savaşın bu ülkede ilk kez örgütlenmesidir. 1968-70 ideolojik mücadele içinde kuruluş ve 71-72 sürecinde politikleşmiş askeri savaşın örgütlenmesi, bu tarih, partimiz birinci dönemidir.

Bu tarih bizimdir.

F) Özet Üç: Dünya ve Türkiye/1970-80

1972 Kızıldere sonrası, dünya ve Türkiye 3. bunalım döneminin ilişki ve çelişkileri temelinde biçim almıştır.

Her şeyden önce, bu döneme damgasını vuran olgunun biri, “iki kutuplu” dünyanın olmasıdır. Bir yanda ABD emperyalizmi önderliğinde emperyalist-kapitalist sistem; diğer yanda ise, dünyanın 1/3 de varlığını inşa etmiş sosyalist sistem. Emperyalist-kapitalist sistem kendi içinde birden çok halkadan oluşur; bir yanda kendi içinde çelişki-bütünleşme diyalektiği yaşayan emperyalist ülkeler, diğer yanda ise, bu ana emperyalist güçlerin hegemonyası altında bulunan sömürge ve yeni sömürge ülkeler. Bunlarla birlikte, özel mülkiyet ve kapitalist üretim ilişkisine dayanan, ancak politik olarak emperyalist-kapitalist sistem ile sosyalist sistem arasında kalan başka ülkelerde vardır. O günün koşullarında “bağlantısızlar” olarak da tanımlanan bu ülkeler, sosyalizm ile emperyalizmin çelişkisi arasında “boşluk” ta kalan ülkelerdir. Kısaca, emperyalistlerin kendi arasındaki çelişki, emperyalizm ile sosyalizm arasındaki çelişki, emperyalizm ile sömürge ve yeni sömürge ülkeler arasındaki çelişki dünyaya yön veren çelişkilerdir.

Emperyalist kapitalist sistem, 1970’lerde ağır bir kriz sürecine girdi; bu kriz süreci, 1973 petrol krizi ile daha da derinleşti. Emperyalist-kapitalist sistem, sosyalizm ve devrimci ulusal kurtuluş savaşları karşısında zorunlu bir entegrasyon yaşarken, kendi arasında çelişkiler hiç de az değildir. Daha önce ifade ettiğimiz

üzere, ikinci emperyalist paylaşım savaşının sonuçlarının ortaya çıktığı bir süreçte, 1944 yılında kurulan Bretton Woods (IMF ve DB da bu kararlar sonucu oluştu) para sisteminin çökmesi, eşitsiz ve dengesiz gelişim yasasının da etkisiyle Avrupa ve Japon emperyalizmin giderek güçlenmesi, ABD emperyalizmin mutlak üstünlüğünü sarsmıştır. Sadece bu değil. Bu dönemde devrimci ulusal kurtuluş savaşları oldukça önemli bir yerde durmaktadır. Özellikle Vietnam devrimi, anti-emperyalist mücadeleyi dünyanın her köşesine yaymıştır. Yani, bu dönemde “tarihin sonu” böbürlenmeleri değil, emperyalist-kapitalist sistem için büyük kara deliklerin açıldığı bir dönemdir.

İkinci paylaşım savaşı sonrası, savaşın yıkıntıları içinde sosyalizmin maddi bir güç olarak ortaya çıktı. Bu dönemde, SBKP ile ÇKP arasında giderek hızlanan ve çatışmaya dönüşen çelişkiler, emperyalist-kapitalist sisteme karşı mücadele açısından bir zayıflık oluşturdu. Uluslar arası sosyalist hareketin yaşadığı bu kriz, SBKP-ÇKP çatışmasıyla sınırlı değildir. Bir dönem ÇKP ile birlikte hareket eden AEP’ nin de kendi yolunda yürümesiyle bu çelişki yeni boyut kazanmıştır. Hiç şüphesiz bu dönemde, emperyalist-kapitalist sisteme en ağır darbeyi devrimci ulusal kurtuluş savaşları vurmaktadır. Proletarya önderliğinde gelişen devrimci ulusal kurtuluş savaşları, resmi sosyalizme rağmen yükselmektedir. Devrimci ulusal kurtuluş savaşları, “barışçıl yoldan sosyalizme geçiş”, “kapitalist olmayan yol”, “üç dünya” gibi stratejilere göre değil, uzun süreli halk savaşı, gerilla ve kitle mücadelesinin bileşkesi olarak gelişmektedir. Bu aynı zamanda, resmi sosyalizme karşı yeni bir yol arayışını ifade eden Küba devrimi ve kendi yolunu arayan, bulan, merkezi bir çatı olmasa da yeni bir yönelimi ifade eden harekettir. Sosyalizm, kapitalizmden komünizme geçiş sürecidir; bu süreçte kapitalist üretim biçimi, kapitalizme hayat veren küçük meta üretimi adım adım tasfiye edilmek zorundadır. Bu geçiş sürecinde üst yapı son derece önemli bir yerde durmaktadır. Bundan dolayı, kapitalist üretim biçimini alt yapıda tasfiye süreci yaşayan sosyalist ülkelerin, emperyalizme karşı politik tavrı ve birleşik mücadelesi, bu çatışma içinde zayıflamıştır. Böyle de olsa, sosyalist ülkelerin emperyalizme karşı tavrı önemli bir yerde durmaktadır; sosyalizm hala etkili bir güçtür.

Emperyalist-kapitalist sistem, yaşamış olduğu krize karşı yeni arayışlar içindedir; neo-liberal sömürü modeli bu dönemde bir eğilim olarak öne çıkmaktadır. Şili’de halkçı Allende iktidarının emperyalizmin desteği ile faşist cunta tarafından yıkılması, sadece “barışçıl yoldan sosyalizme geçiş” tezinin iflası değil, aynı zamanda neo-liberal sömürü modeli için ilk deneylerden biridir. Bir yandan kapitalist üretim için yeni örgütlenmeler, örneğin “esnek üretim” gibi gelişmiş kapitalist ülkelerde uç verirken, diğer yanda Neo-liberal sömürü modeli Şili de

1973 sonrası bir model olarak uygulanmıştır. Sadece Şili değil, G. Kore, Tayvan bu sömürü modeli için ilk deney alanlarıdır. Bununla birlikte, kriz sömürge ve yeni sömürge ülkelere yansımakta, IMF, DB giderek öne çıkmakta, neo-liberal sömürü için bu emperyalist kurumlar çeşitli reçeteler sunmaktadır.

Bu süreci, emperyalizmin 3. bunalım döneminin ana olgularının giderek olgunlaştığı, yeni dönem için bazı olguların uç verdiği, ikinci aşaması olarak tanımlayabiliriz.

Türkiye ise emperyalist-kapitalist sistemin yaşadığı krizin derin etkisindedir. Sadece bu değil; aynı zamanda yeni sömürge kapitalizmin tüm kriz dinamikleri yeniden ve yeniden üremektedir.

12 Mart açık faşizmi, tıkanan yeni sömürge kapitalizmin sorunlarını çözmek için örgütlenmişti. Ama 12 Mart açık faşizmi hiçbir ana sorunu, ne ekonomik, ne de siyasal sorunları tam çözebildi, tersine bu sorunları kısmi "onarım" ile öteledi ve sorunlar 1974 sonrası ağırlaşmış biçimde yeniden ortaya çıktı. 12 Mart açık faşizmi, emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermayenin hareketidir. Programının bir bölümü ya da ana hedefinin biri, oligarşi içinde büyük toprak sahiplerinin etkisi kırmaktır. Hiç şüphesiz bu yönde bazı adımlar atılmış, tekelci sermaye lehine bir dizi dönüşümlerde yapılmıştır (Örneğin, 12 Mart sonrası, 1971 yılında 25 milyar, 1973 yılında 45 milyar, 1974 yılında ise 50 milyar teşvik verildi. İhracat yapan sanayi kuruluşlarına 1971 yılında 385 milyon, 1972 yılında 718 milyon, 1973 yılında 1 milyar 53 milyon vergi iadesi veriliyor. Kredi hacimleri genişletiliyor, yeni kredi imkanları tanınıyor. Tüm bunlar tekelci burjuvazinin önünü açmak içindir). Ancak bu program tam hedefine ulaşmamıştır (Örneğin "toprak reformu" tekelci burjuvazinin büyük toprak sahiplerinin etkisini kırmak için 12 Martta, 1. Erim hükümet programına kondu, ama bu program kağıt üzerinde kaldı, hiç gerçekleşmedi. Yine aynı biçimde "köy-kent projesi" de bu amaca yöneliktir). Bu süreçte tekelci burjuvazinin etkisi artmış, oligarşi içinde feodal toprak sahiplerinin etkisi azalmıştır; ama bu çelişkiler yeni koşullarda devam etmiştir. Ordu içinde devrimci- milliyetçi kesim tasfiye edilmiş; ordu ABD emperyalizmi denetiminde iç savaş ordusuna dönüştürülmüştür. Yine devrimci hareketi tasfiye etmek asıl hedefin biridir. Sol ve devrimci hareket ağır darbe almış, öncü, silahlı devrimci yapılar tasfiye edilmiştir (bu dönemde 20 bin gözaltı ve tutuklama vardır). Ancak 71 yenilgisi, silahlı devrimin direnişiyle, arkasında güçlü bir moral etki bırakmış ve bunun etkisiyle yeni bir sol dalga canlanmıştır.

Özetle; ekonomik bunalım, kısmen, özellikle işçi dövizlerin kullanılması ve işçi hareketinin baskı altına alınmasıyla (Örneğin 12 Mart açık faşizmi işçi sınıfının grev ve direnişini "izne" bağlamış, koyu baskı koşullarında bu "izin" hiç

verilmemiş, 1960 sonrası mücadele ile kazanılan haklar tersine çevrilmiş, 71-73 yılları arasında reel ücretler {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}40 oranında düşmüştür) rahatlansa da, hem içsel/yapısal hiçbir sorunun çözülmendiğinden, hem de başta petrol krizi olmak üzere diğer kriz dinamiklerinin hareket etmesiyle daha ağır bir sürece devinmiştir. Siyasal kriz ise hiç aşılmamıştır. Cuntanın denetiminde, 1. ve 2. Erim hükümetleri sorunları çözemeyince, Ferit Melen, daha sonra da Naim Talu hükümetleri kurulmuş; ancak sorunları tam çözememiş ve 1973 sonlarında seçim zorunlu olmuştur.

73 Seçimleri ile açık faşizm, yerini gizli/ parlamenter faşizme bırakmıştır. Bu seçimde, devlet partisi olan CHP kısmi başarı elde etmiş, 74 yılına tekelci burjuvazinin iki ana partisinden biri olan CHP ile Anadolu burjuvazisine dayanan MSP koalisyonu ile girilmiştir. 12 Mart süreci, aynı zamanda CHP için yeni bir saflaşma sürecidir. Devrimci hareketin yaratmış olduğu sempati, Ecevit'i "ortanın solu" ve "düzen değişmeli" söylemine itmiş; böylece, devlet partisi CHP, belki de tüm tarihinde ilk kez "sol"da gözükmüş, kitlelerin "düzen değişimi" taleplerini arkasına almıştır. Hiç şüphesiz, bu bir yanılsamadır. Çünkü CHP, tekelci burjuvazinin iki ana partisinden biridir, diğeri ise AP'dir. Bu yanılsama sol ve devrimci hareketi de içine almıştır; o süreçte CHP'yi faşizme karşı ittifak içinde görenler hiç de az değildir. Faşizmi devlet biçimi görmeyen, ya da "tırmanan faşizm" tespitleri yapıp, faşizmi MHP ile sınırlayan kesimlerin doğal ittifakı CHP'dir. Bu burjuvaziyle ittifak siyaseti, sadece 3. enternasyonalin 1935 tespitlerinden beslenmedi, aynı zamanda Kemalizm'e soldan destek sunma geleneğinin bir ifadesi oldu.

Oligarşinin bu dönemde iki taktiği vardır. Birincisi, 71 silahlı devriminin yaratmış olduğu etkiyle, düzenden umudunu kesen kitleleri, "düzen değişmeli" sloganıyla yeniden düzene bağlamadır. CHP bu taktiğin temsilcisidir. İkincisi ise, sol ve devrimci hareketin yeniden canlandığı bu süreçte, kendiliğindenci kitle hareketinin yeni bir yükseliş içinde olduğu bu süreçte, oligarşinin/ faşizmin sivil güç ya da "sopa" kullanarak kitle hareketini pasifize etmesidir. Böylece, devlet, yani oligarşik dikta/ ya da faşizm kendini gizleyecek, topluma "sağ-sol" çatışması empoze edilecek, sınıf mücadelesi perdeleneyecektir. MHP de bunu temsil etmektedir. MHP kont- gerilla partisidir; klasik faşizmin temel özelliklerini temsil etmektedir. MHP'nin CHP-MSP koalisyonu dağılınca, oligarşinin MC hükümeti kurması ve sonrası, devletin desteği ile giderek güçlenmesi de bunun ifadesidir.

Yeni sömürge kapitalizmin, ithal ikameci temelde, içe dönüş ama dışa bağımlı gelişimi 1970-80 döneminde devam etti. Bir yandan sanayi kapitalizmi gelişirken,

kırsal alanda sınıfsal çözülme hızlandı. Yeni sömürge kapitalizm sanayi, özellikle dayanıklı tüketim maddeleri temelinde gelişirken, tarım giderek daha geri plana düştü, hizmet sektörü büyüdü. Bu dönemde yıllık büyüme oranı, giderek büyüyen enflasyon ortamında, ortalama {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}6,6 dır. Sanayi büyüme hızı ortalama {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}9,6; tarım {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}3,9 dur. 1960-61 de GSMH içinde sanayi payı {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}17,5 iken, bu oran 1975-76'da {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}21,2'dir; tarımın payı ise aynı yıllarda {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}36,5 dan {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}27 ye düşmüştür. Hizmet sektörü ise, aynı yıllarda {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}46 dan {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}51,7 ye çıkmıştır. 1960 nüfus sayımına göre hizmet sektöründe faal nüfusun payı {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}15,4 iken, 1975 yılında bu oran {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}25,1, 1980 yılında ise {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}29,5 dur. Sanayi faal nüfus payı aynı yıllarda {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}9,6, {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}11 ve {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}12,5 tur. Çarpık kentleşme sanayileşmeden daha önde gitti; kent nüfusu giderek yoğunlaştı; işçi sınıfı büyürken, yoksulluk hızlanmakta, üretken olmayan alanlarda bir şişme söz konusu olmaktadır. Ekonomik bunalım ise özellikle 1977 sonrası giderek derinleşmektedir. Üretim alanındaki kriz tüketim alanına yansımakta, mal kıtlığı ve karaborsa hızlanmakta, enflasyon giderek büyümektedir. 1978 yılında

{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517} 53 olan enflasyon, 1979 yılında {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517} 64, 1980 yılında ise {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517} 107'ü geçmektedir (Rakamlar: Korkut Boratav). IMF, DB kendi reçetesini dayatmakta, daha önce 1946, 1958 ve 1970 yılında yapılan devalüasyon, bu kez hem Ecevit, hem de Demirel hükümetleri elinde her yıl yapılmakta; doların değeri yükselmektedir. Örneğin 1950 yılında 2,82 TL olan 1 dolar, 1957'de 3,96'ya çıkmıştır. 1958'de {40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517} 320'lik bir devalüasyonla 9 TL olmuştur. 1970 yılında 1 dolar 15,15 TL iken, 1976'da 16,83; 1977'de 19,63; 1978'de 25,50; 1979'da 47,80; 1980'de 71,40 olmuştur. Daha sonra, 12 Eylül koşullarında da bu eğilim devam etmiştir: 1981'de 125,25; 1982'de 184,90; 1983'te 219,35 TL; 1986'da 690,75 TL'ye çıkmıştır. Bu yıllarda dış borç ve dış ticaret açığı büyümüştür. Şu tablo sadece bu yıllar için değil, aynı zamanda daha sonrası süreç için de, bu konuda bir fikir vermektedir:

Dış Ticaret Açığı

(Mil. Dol.) Dış Borçlar

(Mil. Dol.) G.S.M.H.

(Mil. Dol.) Dış Borç/ G.S.M.H.

(Mil. Dol.)

1963	319	830	7.300
{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}			
11,3			
1972	635	2.519	16.839
{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}			
14,9			
1975	3.337	3.800	35.019
{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}			
10,8			
1977	4.043	4.800	44.330
{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}			
10,8			
1980	4.999	15.173	56.351
{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}			

26,9

1982

3.097

16.183

47.168

{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}

34,3

1985

2.975

23.000

28.666

{40437a42ed5b2f4a4bf4ffcacdfd2c81506a100d9c451fb75117e4ba24109517}

80,2

İşçi sınıfı, kapitalizmin ürünü ve evrensel bir sınıftır; ancak kapitalizm tümden silinirse işçi sınıfı da tarih sahnesinden çekilir. Kapitalizmin her adımı işçi sınıfını doğrudan etkiler; işçi sınıfı kapitalizmin bağrından çıkmıştır ama o kapitalizmin “mezar kazıyıcısı”dır. Bu coğrafyada işçi sınıfı kapitalizmle ortaya çıkmış, çeşitli aşamaları yaşayarak günümüze ulaşmıştır. 1970-70 süreci ise, işçi sınıfının nicel ve nitel bir gelişim içinde olduğu yıllardır. 1970 ve sonrası yeni sömürge kapitalizm için yeni bir aşamadır. Bir yandan sermaye giderek merkezileşmekte, tek elde yoğunlaşmakta, örneğin tekeli sermayenin holding örgütlenmesi bu süreçte sıçrama yaşamıştır. Öte yandan, emperyalizme bağımlı, çarpık kapitalist gelişmenin tüm sonuçları yakıcı biçimde güncelleşmektedir. Bir yandan işçi sınıfı, nicel bir gelişim içinde, sanayileşmeden daha hızlı büyümekte ve giderek toplumun önemli bir kesimini oluşturmaktadır; öte yandan, sendikal örgütlenme giderek yaygınlaşmakta ve işçi hareketi daha militan bir çizgiye devinmektedir. Türkiye’de sendikacılık TÜRK-İŞ somutunda, ABD emperyalizmin fonları ile kurulmuş, oligarşinin denetiminde, işçi hareketini düzene bağlama işlevi görmüştür. Ancak bu sarı sendikacılık 1960 sonrası giderek kırılma süreci yaşamıştır; DİSK’in ortaya çıkması bu anlamda devrimci bir işlev görmektedir. Bu anlamda, işçi sınıfı nicel bir gelişim içindeyken, aynı zamanda sendikal harekette ayrışma ve giderek sosyalizmin etkisiyle daha militan bir çizgi içinde olmuştur. Şu rakamlar, süreç hakkında bize bir fikir vermektedir: 1968 yılında sendika sayısı 755 sendikalı işçi ise 1.057.928’dir. Bu rakam 1970 yılında 737 ve 2.088.219; 1972 yılında 642 ve 2.672.857; 1974 yılında 675 ve 2.878.624; 1975 yılında 781 ve 3.328.633; 1976 yılında 800 ve 3.269.356; 1978 yılında 912 ve 3.897.290; 1979 yılında 750 ve 5.465.109; 1980 yılında ise 733 ve 5.721.074 dir (Petrol-İş 1988 yıllığı). İmzalanan toplu iş sözleşmesi, uzlaşma olmadığı koşullarda grevin zorunlu olması, grevdeki işçi sayısı da, yine bu süreç hakkında bir fikir vermektedir. 1974 yılında 1723 toplu iş sözleşmesi imzalanmış, 45 grevde 21.046 işçi yer almıştır. Bu sayılar, 1975 yılında, 1893 TİS, 90 grev ve 25.389 grevci; 1976 yılında 1979 TİS, 105 grev, 32.899 grevci; 1977 yılında, 2033 TİS, 167 grev,

59.889 grevci; 1978 yılında 1870 TİS, 175 grev, 27.208 grevci, 1979 yılında 2070 TİS, 190 grev, 39.901 grevci; 1980 yılında 2247 TİS, 227 grev, 36.206 grevci (Petrol-İş 1992 yıllığı) vardır. 12 Eylül'de 86 bin işçi grevdedir.

Hiç şüphesiz sendikalı işçi ile işçi sınıfının nitel oranı aynı değil, çok daha fazladır. Ama şu söylenebilir; işçi sınıfının bir bölümü, 1970-80 sürecinde, asıl büyük kitle gücü TÜRK-İŞ gibi Amerikancı sendikada olsa da sendikal örgütlülük içindir. Sadece bu değil. Bu süreçte, 1976 DGM, Profil, Seydişehir direnişi, 1 Mayıs 1977 kitlesel katılım, MESS ve Tariş gibi direnişler işçi ve halk hareketinde önemli sıçrama noktalarıdır. Yani işçi sınıfı sadece sayısal, nicel olarak güçlenmiyor, giderek, ekonomik mücadeleyi aşan, siyasal sürecin önemli bir öznesi olmaya başlayan, nitel bir gelişim içindedir.

Hiç şüphesiz işçi ve halk hareketinin kendiliğinden mücadelesi ile sol ve devrimci hareket bu süreçte bir mesafe içinde olsa da, bu mesafe bugünle kıyaslanmayacak kadar dardır. Yani bir yandan sol ve devrimci hareket 1974 sonrası hızla toparlanıp toplumda kendine yer ararken, çeşitli sınıf ve kesimlerle bağ kurarken, öte yandan işçi ve halk hareketi yükselmekte, hak arayışı hızlanmakta; bu temelde işçi ve halk hareketi ile sol ve devrimci hareket daha sıkı bağlar kurmaktadır. Yinede burada şu tespiti yapmakta yarar vardır: sol ve devrimci hareket işçi ve halk hareketine önderlik yapacak konumda değildir, sol ve devrimci hareket kendiliğindenci kitle hareketini yakalamaya çalışmaktadır.

Oligarşinin yaşadığı bu krize karşı geliştirdiği politika, 1977 1 Mayıs'ında somutlandığı biçimde ifade edelim, saldırı ve katliamlarını derinleştirmek olmuştur. Bu açıdan 1977 1 Mayıs katliamı bir aşamayı işaret eder. Devrim ve karşı devrim birlikte gelişir; bu diyalektik ilişki bu süreçte bir kez daha doğrulanmıştır. 1977 1 Mayıs'ında yaşana kitlesel katliamda 34 şehit vardır. Bunu 16 Mart 1978 katliamı izlemiştir. Maraş katliamı ise bu karşı saldırının doruk noktasıdır. Çorum katliamında da görüldüğü gibi, artık, toplumun en geri yanlarına dayanarak, sadece sınıfsal değil aynı zamanda dinsel-kültürel çelişkiler temelinde kitlesel katliamlar gündemdedir. Bir yandan işçi sınıfına yönelik, örneğin 1 Mayısların yeniden yasaklanması ve reel ücretlerde düşüş (reel ücretlerde düşüş, 1977 sonrası hızlanmıştır) biçiminde yaşanırken, Maraş, Çorum gibi kitlesel katliamlarla sadece sol ve devrimci hareket değil, halk teslim alınmak istenmiştir. Tüm bu katliamlarda sivil faşist-dinci güçler kullanıldığı gibi, MİT, Kont-gerilla gibi devlet güçleri doğrudan yer almıştır.

Sol ve devrimci hareket ise, 71 yenilgisi sonrası yeniden biçimlenmiştir. TKP, TİP, TSİP geleneğini (bunlar SBKP tezlerini savunmaktadır) bir kenara bırakırsak, 1970 sonrası sol ve devrimci hareket, önemli ölçüde 71 devrimci hareketinin

ürünüdür. PDA, açık, karşı devrimci faaliyetleriyle sol ve devrimci hareketin dışındadır; ipi Ergenekon'un elinden olduğu o günde bugün bilinmektedir. 71 devrimci çıkışı, bu devrimci çıkışın üç bileşeni bünyesinde bir dizi hareket ortaya çıkmıştır; sadece 71 değerlendirmesi üzerinden değil, uluslar arası sosyalist hareketin yaşadığı sorun ve çatışmalara göre de biçimlenmiştir. Bugün çok anlamı yoktur; THKP-C'yi "savunma" adı altında onlarca devrimci hareket vardır. Aynı biçimde THKO ve TKP/ML'de benzer devrimci oluşumlar ortaya çıkarmıştır. Sadece ana kentlerde değil, kasaba ve köylerde sol ve devrimci hareketin etkileri vardır. Özellikle anti-faşist mücadele ve bu temelde çatışma oldukça yaygındır. 1978 ve sonrası ise sol ve devrimci hareketin kendi içinde yeniden bölündüğü bir süreci işaret etmektedir. Bu süreçte, silahlı devrimci hareketin, daha özel ifade ile devrimci sosyalist hareketin "itici" rolüyle, DY tutalım TKP'ye kadar daha radikal mücadele eksenli ayrışmalar yaşanmıştır. Kısaca sol ve devrimci hareket parçalı ama kitle hareketiyle daha güçlü bağ kurmakta, özellikle anti-faşist mücadele içinde gelişmektedir.

Bu süreçte Kürt coğrafyası ise yeni bir arayış içindedir. 71 silahlı devrimi Kürt yurtseverleri de yakın etkiledi. Daha önce, 1960'lı yıllarda TİP içinde yer alan Kürt aydın ve yurtseverleri, bu süreçten sonra kendi yolunda, ayrı yürüdü. Kürt hareketi bir yandan uluslar arası sosyalist harekete göre ayrışırken, öte yandan ilk kez Kürdistan'da devrimin yolunun uzun süreli halk savaşı ve gerilla savaşından geçtiğini savunanlar ortaya çıktı. Ama tümünün ortak paydası ise, artık Kürtlerin yaşadığı coğrafyanın bir ülke ve "ayrı örgütlenmenin" zorunlu olduğudur. Böylece ulusal sorun temelinde yoğun tartışma ve ayrışma yaşanmakla kalmadı, Kürdistan'da ilk kez modern ulusal kurtuluş hareketi bu yıllarda doğdu. Kitlemel ve silahlı direniş kürt coğrafyasında mayalandı, sömürgeci oligarşiyi korkuttu.

Toplamdan bakarsak, sol ve devrimci hareket, hem uluslar arası sosyalist hareket içindeki gelişmelere göre ayrışma yaşarken, hem de devrimin yolu ve sorunları temelinde ayrışmalar yaşadı. Kürdistan'da PKK, Türkiye de MLSPB, 1978 sonrası DY ayrılan DS ve TKP/ML silahlı mücadele savunucusu ve bunun devrimci pratiği içinde oldu. Bunlar dışında kalan sol ve devrimci hareket, o tarihsel sürecin ölçüleriyle ifade edersek, bir kısmı devrimci bir kısmı da reformist kanalda yerini aldı. Parçalı, kendiliğinden gelişen kitle hareketine önderlik etmekten uzak bir yerde; ama bunlara rağmen politik mücadelede önemli bir unsur oldu.

Özetle ifade etmek gerekirse: 1970-80 sürecinde yeni sömürge kapitalizm kriz içinde yeni eğilimlerin uç verdiği bir süreçtir. Tekelleşmede yeni bir aşama yaşanmaktadır. İşçi ve halk hareketi 71 devrimci hareketin güçlü etkisiyle yeni ve daha kitlemel çıkış içindedir. Anti-faşist mücadele kısmen ön planda olup,

kendiliğinden kitle hareketi önemli bir yerde durmaktadır. Kitle hareketiyle sol ve devrimci hareket arasında mesafe olsa da, bu mesafe bugünle kıyaslanamaz ölçüde azdır. Yükselen kitle mücadelesinde silahlı mücadele temelinde yürütülen devrimci savaşın rolü vardır; suni denge bu süreçte giderek zayıflamıştır. Devrimci durum vardır; yönetenler yönetememekte, yönetilenler ise eskisi gibi yönetilmek istememektedir.

G) Devrimci Sosyalist Hareketin Kuruluşu Ve Mücadelesi

THKP-C, 1968-70 sürecinin ürünüdür; doğal olarak, yukarıda ifade ettiğimiz gibi, ideolojik-teorik alanda olduğu gibi örgütsel-pratik alanda da bu sürecin izlerini taşımıştır. THKP-C'nin Politikleşmiş Askeri Savaş temelinde devrimci savaşı, 12 Mart açık faşizmi öncesi başlatır ama asıl 12 Mart sonrası süreçte örgütler. Kızıldere, bu devrimci savaşta, bu savaşın başlangıç aşamasında, stratejik savunma aşamasında bir halkadır, dönemi ve devrimci savaşı özetleyen Manifestosudur.

Kızıldere yenilgisinin doğrudan ve en yakıcı sonucu: partinin merkezi yapısının imha edilmesidir. Bir başka sonuç ise, buna bağlı örgütsel dağılıktır. THKP-C önderliği (Mahir Çayan) ve ana kadrolar (Saffet Alp, Hüdayi Arkan, Sabahattin Kurt ve diğerleri) Kızıldere de imha oldu. Ama geride, devrimin yolu için ideolojik-politik bir hat, devrimci savaşın yaratmış olduğu moral değerler ve büyük bir sempatican potansiyeli bıraktı.

Geride kalan P-C' liler ve P-C sempaticanları birkaç yıl süren bir bekleyiş ve arayış sürecine girdiler. Bu süreçte, örgütlü bir P-C çalışması yoktur; P-C'liler dağılık ve birbirinden kopuktur. Bir gün partinin gelip kendilerini bulacağı beklentisi içinde olan az kesim yoktur. Nitekim kendine "parti" yani "THKP-C" diyenlerde vardır. Bu arayış ve bekleyiş bir eğilimdir. Ancak her yenilgi aynı zamanda, ideolojik inkarcılığı, yeni "arayış" ları, sağ sapma için güçlü bir zemin de yaratır. 73 seçimleriyle dağılan ağır hava bu kez bu eğilimi güçlendirdi. Böylece, Kızıldere sonrası, şaşkınlık, belirsizlik, bekleyiş ile yılgınlık, inkar ve sağ arayışların iç içe olduğu bir tablo ortaya çıktı. Bir yandan yenilgiyi ideolojik alanda arayan, bu temelde iş'i THKP-C' ye küfürle, açık çarpıtma ve tahrifatlarla başlatanlar oldu; öte yandan THKP-C' nin prestiji altında ezilip, bunu sömürmek için THKP-C'yi "savunuyor" gözükenlerde az değildir. Bugün bir anlam ifade etmiyor; ancak o günlerde "yurtdışı grubu" kendini "THKP-C" olarak tanımlıyor, hatta ülke içinde bazı gruplarla birlik girişimlerinde bulunuyor. Bazı eski P-C kadroları "sosyal emperyalizmi" keşfediyor. Legal cepheciler dernek çalışması içinde "ideolojik mücadele" diyor. Biz bunları, o günlerde, " resmi ve gayri-resmi inkarcılık" olarak tanımladık.

İki ana eksen üzerinden sol ve devrimci hareket yeniden ayrışmaktadır. Birincisi, 71 değerlendirmesi, daha özel olarak THKP-C değerlendirmesidir. Her sol ve devrimci oluşum, ilk adım olarak THKP-C' yi ya savunmak ya da ret etmekle ayrışıyor. THKP-C'yi savunanlarda kendi içinde yine Mahir ve THKP-C değerlendirmeleri üzerinden ayrışmaktadır. İkincisi ise, özünde 1963 polemikleriyle başlayan uluslar arası sosyalist hareketin kendi içindeki ayrışma ve çatışmadır. Bir yanda SBKP, diğer yanda KP iki ana akım ve kamptır; öte yanda ise bu iki ana akım dışında "kendi sandalyesinde oturan", bağımsız ve Marksist-Leninist çizgide yürüyenlerdir. 71 yenilgisi sonrası bu ayrışma daha da yoğunlaşmış, sol ve devrimci hareket yeniden saflaşmıştır.

Bir partinin niteliğini belirleyen, onun ideolojik, politik, örgütsel nitelikleri toplamıdır; yani sadece söz değil eylem, sadece ideolojik-politik çizgi değil, bu çizginin sınıf savaşımında somut biçim almasıdır. 72 Kızıldere sonrası, parti merkezi yapısı imha olmuş, örgütsel yapı dağılmıştır. Bu anlamda, doğru devrimci çizgiyi miras bırakan THKP-C için, örgütsel yapının yeniden inşası ve politikleşmiş askeri savaşın yeniden örgütlenmesi ana ve güncel görevdir. Bundan dolayısı, ideolojik alanda, THKP-C çizgisinin savunulması, tüm resmi ve gayri resmi inkarcılara karşı bu çizginin korunması, örgütsel alanda P-C sempatizanlarının bir devrimci merkez altında toplanması ve bu temelde dağınlıklığın son bulması, politik alanda ise Silahlı propaganda temelinde devrimci savaşın örgütlenmesi taktik politikadır. Hiç şüphesiz, halk hareketinin yeni bir yükseliş içinde olduğu bu dönemde, bu görevler örgütlenme ve savaşma diyalektik ilişkisi içinde ele almak zorundadır. Bu amaçla P-C çevrelerinde arayışlarını sürdüren kurucu yoldaşlarımız, bu çevrelerin tavrından "partileşme süreci", "birlik platformları", "ideolojik tartışma evreleri", "uzun süreli hazırlık" formülasyonları altında, devrimci savaşın "askıya alınması" gerçeğini gördü ve kendi yolunda kendi ayakları üzerinde yürümeyi önlerine bir program olarak koydu.

Devrimci sosyalist hareket 1975 yılında kuruldu. Ancak, P-C düşünceleri ışığında sürdürülen çeşitli çalışmalar daha önce başladı. Bu devrimci çalışmalar özünde Kızıldere sonrası başlar, çeşitli alanlarda uç verir ve gelişme eğilimi gösterir. Ancak bu dar ve birbirinden kopuk çalışmalar tek başına ne sürecin ihtiyacına yanıtır, ne de yukarıda ifade ettiğimiz ana görevleri omuzlayacak niteliktedir. Bir yandan P-C adına sağ ve sol sapmalarla ideolojik mücadele zorunludur; öte yandan P-C tezleri üzerinden devrimci bir örgütün inşa edilmesi ve devrimci savaşın örgütlenmesi görevdir. Bu tartışma ve görevler, P-C'lilerin tamamını olmasa da bir kısmını yan yana getirdi. Aynılar aynı yerdedir; üç örgütlü P-C sempatizan çevresi yan yana geldi (ki buna daha sonra dördüncü bir evre katıldı)

ve merkezi yapının oluşumu ve iktidar perspektifi ile yeni bir hareket ortaya çıktı. DEV-GENÇ (Devrimci Yol ve daha sonra Devrimci Sol öncülleri), Yurt Dışı ve Acil tasfiyeciliğine rağmen gerçekleştirilen bu devrimci adım, hiç şüphesiz kendi dışında kalan P-C çevrelerin toparlanması görevinden uzak kalmamıştır. Devrimci sosyalist hareket, bu süreçte, kendini “P-C nüvesi”, “P-C sempatizanı” olarak tanımlamış; kendi dışında “P-C güçlerinin birliğini” ve “savaşın kaldığı yerden sürdürülmesi” yani “şehir gerilla aşamasından kır gerilla aşamasına geçiş” sürecinde partinin ilan edilmesini ana taktik politika olarak benimsemiştir. Bu taktik hedef için “beklemek”, “ideolojik mücadele içinde netleşmek” “faşist saldırılara karşı can güvenliğini sağlamak” vb değil, anti-emperyalist anti-oligarşik devrim için silahlı propaganda temelinde devrimci bir savaş başlatmak; işte devrimci sosyalist hareketin kuruluşu, bu mantığın ve ihtiyacın sonucudur. Bu aynı zamanda dernek çalışmasını her şey yapan sağ cephecilere (bunlar Devrimci Gençlik dergisi etrafında toparlanıyorlardı), kitle çalışmasını ret eden sol cephecileri (Yurtdışı ve Acil; bunlar bir ara birleşti ve kendilerini THKP-C olarak tanımladı, ama sonradan yeniden ayrıştı) karşı, doğru devrimci duruş ve iradedir. Devrimci sosyalist hareketinin oluşumu ve bağımsız bir örgüt olarak ülkenin siyasal düzleminde yerini alması, dönemin olguları bir bütün olarak değerlendirildiğinde özel bir yerde durur. Bu süreçte, 1975’li yıllarda, “iktidar mücadelesi”, “savaş örgütü” gibi kavramlar soyuttur, dahası bu temelde kavram kargaşası son bulmuş değildir. Dernek çalışmaları, salt yatay örgütlenme, kendiliğinden mücadele, amatör ve çevre örgütlülüğünü aşmayan çalışmalar dönemin başlıca çizgileridir; dahası “silahlı mücadele” söylem düzeyindedir ve “bekleme” ise durulan yerdir. Devrimci sosyalist hareket, “temel mücadelenin örgütlenmesi partinin örgütlenmesidir” ana perspektifinden hareketle, Kızıldere sonrası ilk silahlı mücadele iradesi ve pratiği olarak ortaya çıktı. Sadece TKP, TİP, TSİP, PDA gibi akımlar değil, dilinden “THKP-C”, “PASS”, “öncü savaş”, “silahlı propaganda” düşürmeyenler dahil, sol ve devrimci hareketin bir çok kısmı, böylesi bir devrimci adımı ve pratiğini “provakasyon” edebiyatına kadar götürdü. Silahlı mücadele oyunu bozdu. Ya savunacak ve yapacaksınız; ya da bu sömürüye son vereceksiniz. Devrimci sosyalist hareket bu yönde rol oynadı. Bu gerçek daha sonraları bazı yazılı belgelerde itiraf edildi.

Bir yandan fabrikalarda, sendikalarda, okullarda, mahalli alanlarda kitleleri örgütlemeyi, kitle mücadelesini yükseltmeye çalışan devrimci sosyalist hareket, diğer yandan kadrolaşmaya özel önem verdi. Elimizde KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III vardır; bu devrimci sosyalist hareketin ideolojik-politik zeminidir. Bu görüş ve tezler ışığında örgütlenme ve savaşma; bu temelde büyük bir emek seferberliği

söz konusudur. Şehir gerilla savaşı için ilk adımlar atıldı, örgütsel darbeler de alındı; ama büyük bir gizlilikle örgütsel yapı ve ilişkiler korunmaya çalışılırken mücadele her gün biraz daha yükseltildi. Devrimci sosyalist hareketin mayasında olan birlik ruhu ve anlayışı, giderek başka örgütlü P-C'leri kucakladı. 1977-78 yılı içinde daha geniş kesimlere ulaşan devrimci sosyalist hareket, 1978 ortasında Ege ve Güney örgütlülüğü ile bu yönde yeni adımlar atmış oldu; Nurettin Güratesş yoldaş bu sürecin mimarıdır.

Devrimci sosyalist hareket, kuruluştan itibaren anti-emperyalist, anti-oligarşik (anti-faşist mücadele anti-oligarşik mücadelenin bir parçasıdır) hedefler temelinde şehir gerilla faaliyeti yürüttü ve yükseltmeye çalıştı. Yoğun ve sürekli bir çatışma içinde, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ve bunun güncel süreç içinde aldığı biçim temelinde Amerikan ajanları (İstanbul ve Adana'da), devrimcilerin katili olduğu tespit edilen halk düşmanları (Cihangir Erdeniz gibi), Siyonist temsilcileri, MHP yönetici ve örgütleyicileri, muhbir ve işkenceci halk düşmanları cezalandırıldı; tekelci burjuvazi, emperyalist sermaye, oligarşinin kurumları tahrip edildi. Sadece İstanbul'da değil, Kars, Adana, Osmaniye, Kadirli, Tarsus, Diyarbakır, Elazığ, Manisa, Turgutlu, İzmir, Konya, Ankara gibi alanlarda bu hedefleri vurdu. Bu temelde bir kaç yüzü aşkın eylem (Şafak Yargılanamaz da bu eylemlerinin bir kısmı vardır; ancak özellikle Anadolu örgütlenmemizin eylemlerinin büyük kısmı bu kitapta yer almamıştır, kitapta alınan çok küçük bir kısmıdır) örgütlendi.

Oligarşinin, yükselen halk hareketini önlemek, kitlelerin devlet ve düzene karşı tepkisini perdelemek için MHP'yi devreye soktuğu bilinmektedir. Bu dönemde, faşizmi MHP ile sınırlı gören, "tırmanan faşizm" tespitleri yapan sol ve devrimci kesimlerde (TKP, TİP, TSİP, KSD gibi) vardır. Halkın can güvenliği ile sivil faşist güçlere karşı mücadele arasında doğrudan bir ilişki olsa da, sorunu bununla sınırlı ele alan, anti-faşist mücadeleyi MHP ile mücadele olarak görenlerde az değildir. O halde, sol ve devrimci hareketin bazı kesimlerinin düştüğü politik ve pratik duruştan uzak, MHP ile faşizm arasındaki bağı doğru ele almak ve kitlelere göstermek görevdir. Bunun yolu, sadece anlayış düzeyinde, MHP ile faşizmi özdeş gören bir mantıktan uzak olmak yeterli değildir; bir yandan devlet güdümlü sivil faşist güçleri püskürtmek, ama öte yandan da bu bağı halka somut olarak göstermek zorunludur. O halde sivil faşist güçlere karşı mücadele, anti-emperyalist anti-oligarşik mücadelenin bir parçasıdır. Faşizme karşı mücadeleyi MHP'ye karşı mücadele düzeyine indirgemeyen, MHP'nin saldırılarına karşı "korunmayı" tek işlev olarak görmeyen devrimci sosyalist hareket, bu yönüyle de dönemin diğer bazı sol ve devrimci örgütlerinden farklıdır, farklı bir çizgi

izlemiştir.

Yeni sömürge bir ülkede sürekli faşizmin devlet biçimidir. Böyle bir ülkede illegal örgütlenme zorunludur; illegal örgütlenmeyi asıl ele almayan bir devrim hareketi örgütleyemez. Bu gerçek sadece Marksizm-Leninizm'in tarihsel ve siyasal deneylerinden süzülüp gelmedi, aynı zamanda bu ülke gerçeğin ürünüdür. Devrimci sosyalist hareket, yukarıdan aşağıya, illegal temelde örgütlenmeyi esas almıştır; ana kadro yapısını ve "devrimciler örgütü" nü parti komite/ya da hücreleri üzerinde inşa etmiştir. Ancak, bu gerçeğin bir kısmıdır. İlegal örgütlenmeyi temel almak, legal ve yarı-legal örgütlenmeyi bir kenara atmaya gerektirmez. Kuruluş ve kuruluşu izleyen süreçte, 12 Eylül öncesi, bir dizi legal kurum (sendika, dernek; ilerici yapı iş, İDÖD başta olmak üzere, Turgutlu, Kadirli gibi alanlarda çeşitli dernekler) kitle çalışmasında işlev gördüğü gibi, mahalle alanlarda yürüyen yarı-legal çalışmalar DEVRİMCİ KURTULUŞ adı altında yürütülmüştür. Bu deney gösterdi ki, kitle çalışması sadece kurum eksenli, legal, yasal bir çalışma değildir. Kitle çalışmasında yasal, legal kurum çalışmaları kitle çalışmasında sadece bir araçtır, ama kurum çalışması kitle çalışmasının tümü değildir. Devrimci sosyalist hareketin parti ve cephe birimleri (bunlar illegal örgütlerdir), bu süreçte, legal ve yarı-legal kitle çalışmasını örgütlemiştir. Ayrıca, örgüt ihtiyaçtan doğar. Başta, parti birim ve hücreleri aynı zamanda cephe birim ve hücreleridir. Hareketimiz geliştikçe, kitle ve kadro gücü ilk kuruluş sürecini aşınca, illegal cephe birimleri gündeme gelmiştir. Parti aday üyelerinden oluşan bu cephe birimleri, "her şey THKP-C için, her şey zafer için" şiarı temelinde politik-askeri savaşı örgütlemiş, yürütülen silahlı mücadelenin bir parçası olmuştur.

Devrimci sosyalist hareket, üç P-C çevresinin birliği olarak kurulmuştur ve bu o günlerde "kolon tipi örgütlenme" olarak tanımlanmıştır. Marksizm hiçbir örgütlenmeyi peşin ret etmez. Örgütlenme biçimleri ihtiyaçlara göre biçim alır. "Kolon tipi örgütlenme" örgütlü P-C güçlerini yan yana getirmiş, bir merkeze bağlamıştır; ancak bu demokratik merkezîyetçiliğin güçlü kurulmasında sorunlu bir yerde durmaktadır. Bundan dolayı, bu örgütlenme tipi, sürecin ihtiyaçlarına yanıt vermeyen bir hal alınca bu aşılmış, bu temelde 1977 ve 78 yılında genişletilmiş toplantı ve konferanslar örgütlenir. Bu toplantı ve konferanslar Leninist parti örgütlenmesinde önemli bir adımdır. Konferanslar arası en yetkili organ ve yürütme organı olan Merkez Komitesi, parti üyelerinin oluşturduğu kadro hücreleri ve bu hücrelere bağlı legal, yarı-legal çalışma birim ve alanları şeması, tüzüğüne bağlı olarak şekillenmiştir. Aynı biçimde, Merkez Komite Yayınları olarak toplam üç bülten (1. nolu bülten, kuruluşu ve taktik politikayı

açıklayan kısa ve öz açıklamadır; 2. nolu bülten, THKP-C'nin doğru yorumu temelinde sağ ve sol tasfiyeci anlayışların eleştirisi ve taktik politikayı açıklar; 3. nolu bülten ise parti içinde çıkan "Savaşçılar" ayrılığı ele alır) ve birkaç broşür (15-16 Haziran, 1 Mayıs, Kadro sorunu gibi) çıkarılmış, hareketin görüş ve politik taktikleri açıklanmıştır. Bu dönemde merkezi ve legal politik yayın organı yoktur; sendika ve derneklerin çıkardığı ama devrimci sosyalizmin görüşlerini ifade eden, sürekli olmayan iki yayın, birkaç sayıdan oluşan "yolumuz" ve "15-16 Haziran" dergileri çıkmıştır.

Devrimci sosyalizmin yürüttüğü mücadelenin etkisi, doğal olarak, P-C çizgisinin mirasına sahip çıktığını iddia eden dönemin diğer örgütlenmelerin tabanında yankı bulmuş; bir yandan bu tabandan devrimci sosyalizme yönelim olurken, öte yandan silahlı mücadele konusunda duyarlılık gelişmiş ve bazı örgütlenmeler giderek daha aktif bir mücadele hattı izlemiştir. Hiç şüphesiz devrimci sosyalizmin silahlı mücadele temelinde yaratmış olduğu sempati büyüktür ve bu büyük sempatinin bir kısmını örgütleyememiştir.

P-C güçlerinin birliğine önem veren Devrimci sosyalist hareket, Ege bölgesinde örgütlü bir güç olan Eylem Birliği ile birlik çalışması yapmış; ancak bu çalışmalarda başarı sağlanamamıştır. Bununla birlikte, iç zayıflıklarından kaynaklı ayrışmalarda yaşamıştır. Devrimci sosyalizmin daha geniş kitlelere ulaşip kucaklaştığı bir süreçte önce "Savaşçılar", sonra da "Çayan sempatanları" ayrılığı yaşamıştır. Her iki ayrılığın politik karakteri yoktur; sorunlar asıl olarak örgütsel alanı kapsamaktadır. "Kolan tipi örgütlenme" geride kalmış ama Leninist demokratik merkezîyetçilik tam kurumlaşmamıştır; sosyalist kişilikten uzak bazı kişilerin rolüyle yaşanan bu ayrılıklar saflarda kafa karışıklığı yaratmıştır. Ayrıca, tüm bunlarla birlikte, alınan bazı darbeler, 12 Eylül öncesi kısmi güç kaybı ve gerilemeği işaret etmektedir.

Yine bu süreçte, "sol içi şiddet" başlığı altında ele alabileceğimiz iki olay vardır. Birincisi, parti sırlarını deşifre eden, partinin illegalite anlayışını bozan, hizip çalışması yapan H. Şakül ölümüyle cezalandırılmıştır. H. Şakül suçludur ve bir cezayı hak etmiştir; ama bu ölümü değil. Nitekim H. Şakül ile aynı suçları işleyen bir başkası, verilen "ihtara" rağmen, daha sonra aynı suçları işlemeye devam etmiş ama devrimci sosyalist hareket "karara" rağmen bu unsuru cezalandırılmamıştır. İkincisi ise, Adana'da 1979 yılında DY ile çatışmadır. Siyaset yasağı, rekabet, yarı-politik kültürel iklim gibi kaynakları olan bu çatışmada üç devrimci (iki parti üyemiz ve bir DY'cu arkadaşımız; B. Ali, Arif ve Cemal) kaybedilmiş, onlarca yaralı olmuş, dahası sol ve devrimci atmosferi bozan sonuçlar yaratmıştır. Birçok dersleri içerin her iki olayda savunulamaz. Elbette,

her iki olayın, politik, örgütsel ve kültürel nedenleri vardır; bunlar birer politik derstir. Sol içi şiddete ilkesel olarak tavır alan, bu anlamda doğru bir yerde durup, doğru bir gelenek inşa eden devrimci sosyalizm, her iki olayın nedenleri bir yana, bu sonucu savunmamaktadır. Devrimci sosyalizm, bu iki olayın dışında, sol içi şiddete bulaşmamıştır. Sol içi şiddetten en uzak olsak da; bu konuda ilkesel duruş ve sorumluluk sahibi olsak da, yanlış yanlıştır, savunulamaz. Yeri gelmişken ifade edelim. Sol içi şiddete karşı olduğunu ifade eden, ancak tarihinde onlarca devrimcinin ölümünde sorumluluk sahibi olan bir devrimci parti yıllardır bir devrimcinin ölümü (Adana'da M. Buçkün) dahil bazı gerginlikleri devrimci sosyalizme ihale etmesi ise, tek kelime ile yalandır, tarihi kendi merkezli yazma girişimidir. Devrimci sosyalizmin o süreçte bu devrimci hareket ile sorunu olmadığı gibi, tam tersine bölgede yerel kadrolar birbirini yakın tanımaktadır. Bir lümpenin kurşunu ile kaybettiğimiz bu arkadaşımızın katilini "akrabamız" diye koruyan, resmi görüşmelerde gerçeği kabul eden (Tarihin cilvesine bakın; bu görüşmeleri yürüten temsilci, daha sonra o hareket tarafından infaz edilmiştir) ve böylece devrimci tarzda kapatılan bu konu yıllardır yalan biçimde yazılmaktadır. Sonuç olarak;

a) Devrimci sosyalist hareketin kuruluşu ve mücadelesi, 1975-81 sürecinde, politikleşmiş askeri savaş stratejisinin ikinci kez örgütlenmesidir. Bu politik kazanım ve tarihimizin onurlu sayfasıdır. Türkiye devrimin en ileri şehir gerilla örgütlenmesini yaratan devrimci sosyalizm, bu temelde direnişçi bir gelenek ve kültürde yaratmıştır. Politik Askeri Liderliğin Birliği İlkesi'ne göre biçimlenen mücadelemizde, bu onurlu tarihin yaratıcısı şehitlerimizdir. Çatışmada, işkencede, darağacında şehit düşenler; Adana'da Nurettin Gürateş, Bedrettin Şınnak, Hüseyin bilir, Recep Güvel, B. Ali akarsu, A. Yılmaz, İstanbul'da Fehmi Gökçek, Hakkı Kolgu, Haluk Köylüoğlu, Hasan Karataş, İsmail Yiğit, Nurettin Yedigöl, İbrahim Özalp, Atilla Ermutlu, Tamer Arda, Doğan Özzümrüt, Ercan Yurtbilir, Cebrail Dinç, Kasım Akkurt, Suat İğli, Cenap Dizdar, Ahmet Saner ve Kadir Tandoğan, Mustafa Mitaş, Diyarbakır'da Davut Günay, Turgutlu da Mustafa şahin, Yaşar bilgin, Mustafa Şenpınar ve Osman haznedar bu sürecin, onurlu tarihin yaratıcılarıdır.

b) Ancak bu onurlu tarihsel süreç, kendi içinde bazı eksik ve zaafly yanlarda içerir. Biz tarihi sadece başarı ile değil, eksik ve zaafly yanlarımızla da ele alırız. Bu sürecin politik değerlendirilmesi 12 Eylül sonrası yaşadığımız "iç tartışma" ve 87 konferansla yapılmıştır. Politik mücadelenin silahlı propaganda temelinde yükseltilmesi ne kadar doğru ise, bunun, sürecin ihtiyaçlarına uygun, diğer politik mücadele ve ideolojik-ekonomik-demokratik mücadele araçlarıyla örülmesinde

eksiklik de o kadar yanlıştır. Burada anlatmak istediğimiz, bu alanda da sürece uygun açılımlarda zayıf kaldığımızdır. Devrimci yayın, politik bir araçtır; ideolojik-teorik çalışma ve açılım ise, öncü bir parti için zorunludur. Bundan dolayı, kitle çalışmasının sürecin ihtiyaçları temelinde daha sistemli ele alınması, devrimci yayın üzerinden ideolojik mücadele ve açılımların yapılmasında eksik kalınması birer zayıflıktır. Bununla birlikte, devrimci sosyalizm, Leninist örgüt anlayışına sahip olsa da, başta demokratik merkezîyetçilik olmak üzere, işleyiş ve kurumsallaşmada zayıflıklar söz konusu olmuştur. Önderlik, kadro, işleyiş, çevreciliğin özellikle partinin zayıfladığı süreçlerde daha canlı ortaya çıkması, süreci aşan ve önderlik eden bir kurumsallaşma da zayıflıklardan kaynaklıdır. Yukarıda ifade ettiğimiz devrimci sosyalizmin “politik etkisi” ile örgütlenen güçler arasındaki mesafenin olması, daha güçlü bir halk hareketinin örgütlenememesi bu iç zayıflıklardan kaynaklıdır. Bu iç zayıflıklar, 12 Eylül öncesi kısmi gerilemeye, 12 Eylül sonrası ise, direnişimize rağmen yenilgiye zemin hazırlayan ana kaynaklardır.

Tarihimizin bu onurlu halkası da bizimdir!

H) Dönüm Noktası: 12 Eylül...

12 Eylül 1980 her hangi bir gün değil; tarihsel bir dönüm noktasıdır.

12 Eylül 1980, yeni sömürgecilik üzerinden biçim alan sömürge tipi faşizmin, gizli ve parlamenter maskesini bir kenara atıp, açık ve askeri zor temelinde örgütlenmesidir. 12 Eylül açık faşizmi, neo-liberal sömürü düzeni için, devlet ve sınıfsal/toplumsal ilişkilere yeni bir yön vermiştir. Bugün egemen olan ve kurumsallaşan bu düzenin mayası 12 Eylül açık faşizmidir.

12 Eylül açık faşizmi; işçi sınıfı ve tüm emekçilere, Kürt ulusu ve tüm halklara, Aleviler ve tüm inanç sahiplerine karşı, emperyalizm ve tekelci sermayenin hareketidir.

12 Eylül açık faşizmi, üç temel nedenle emperyalizm ve oligarşi tarafından örgütlendi. Birincisi, yükselen işçi-halk hareketini zorla tasfiye etmek; ikincisi ise, iç pazara göre örgütlenen yeni sömürge kapitalizmin yaşadığı tıkanma/ kriz'i neo-liberal sömürü modeliyle aşmak; üçüncüsü ise, İran İslam devrimi ile doğan boşluğu, emperyalizm adına Türkiye ile doldurmak. Hiç şüphesiz bu ana nedenlere bağlı olarak, devlet ve sınıfsal/ toplumsal ilişkileri yeniden örgütleyen 12 Eylül açık faşizmi, bir dizi yan unsurları, başta oligarşi içi çelişki olmak üzere bir dizi soruna da yeniden biçim verdi.

12 Eylül açık faşizmin birinci hedefi, 1974-75 ve sonrası yeni bir yükseliş içinde olan, giderek tüm toplumsal kesimlerden destek bulan sol ve devrimci harekettir. 71 silahlı devrimin yenilgisi (Kızıldere; hem 71 silahlı devrimi hem de devrimci

hareketin yenilgisini temsil etmektedir.) sonrası, sol ve devrimci hareket, 71 silahlı devrimin yaratmış olduğu devrimci moral değerlerinin güçlü etkisiyle yeni bir yükseliş süreci yaşadı. Sol ve devrimci hareket, dünyadaki gelişmeler, sosyalist blok içinde ayrışma (SBKP-ÇKP çatışması) ve en önemlisi de 71 silahlı devrimin değerlendirmesi üzerinden bir yandan ayrışıp saflaşırken, öte yandan yeni bir atılım için mayalanmaktadır. İthal ikameci model temelinde gelişen kapitalizm tüm sınıfsal çelişmeleri yoğunlaştırmış, işçi, köylü, tüm emekçilerin ekonomik-demokratik hak arayışları hızlanmış, direniş ve grevler giderek yaygınlaşmıştır. Sol ve devrimci hareket ise, giderek bu toplumsal/ kitlesel uyanış ve hareketle bağlar kurmakta, devrim ve sosyalizm davası tüm toplumsal kesimlerde yankı bulmaktadır. Bu halk hareketini önlemek için sadece oligarşinin resmi güçleri değil, aynı zamanda MİT ve kont-gerilla ile iç içe sivil faşist güçlerde (MHP bu güçlerin en sivri ucunu temsil eder. Ancak, bu saldırılar kont-gerilla partisi olan MHP ile sınırlı değildir. CHP ile halk hareketini kontrol altına alamayan oligarşi, bu kez MC hükümetleriyle bu işi yapmak istemiştir; bu anlamda MC'nin tüm bileşenleri, yani o süreçteki isimleriyle AP, MHP, MSP halka karşı saldırılarda aktif rol oynamaktadır) devrededir. Halka ve devrimcilere karşı, okulda, sokakta artan faşist saldırılar değil, 1 Mayıs, Maraş, Çorum, Sivas gibi kitlesel kıyımlarda bu kirli ittifakın ürünüdür. Ancak tüm bunlara karşı sol ve devrimci hareket, silahlı ve kitlesel direniş içindedir. İşçi ve emekçilerin talepleriyle sol ve devrimci hareketin duruşu ve mücadelesi önemli ölçüde üst üste düşmekte; kendiliğinden gelişen halk hareketi ile sol ve devrimci hareket aynı kanalda akmaktadır. İkinci hedef, mayalanan ve giderek Kürt ulusunun özgürlük yolunu açan Kürt halk hareketini tasfiyedir. Kürt yurtsever güçler, 1960 sonrası, özellikle TİP içinde, Türkiye devrimci hareketiyle iç içe yeni bir arayış içindedir. Dersim katliamı ile sömürgecilik tarafından "betonlanan" sanılan Kürt ulusunun özgürlük sorun, kapitalizmin gelişmesi ve toplumsal çelişkilerin Kürt coğrafyasında da yankı bulması sonucu, yeniden gün güzüne çıkmaktadır. Başta TİP olmak üzere Türkiye devrimci hareketi içinde yer alan yurtsever güçler, 71 silahlı devrimin ve dünyada yükselen ulusal kurtuluş savaşlarının etkisiyle yeni bir yol ayrımı içindedir. Artık, Kürt ulusu için "ulus mu değil mi", Kürt coğrafyası için "ülke mi değil mi", Kürt sorunu için "geri kalmışlık ve kalkınma" sorunu tespit ve tartışmaları geride kalmıştır. Kürt coğrafyası sömürgeci; bu gerçek özellikle Kürt yurtseverleri tarafından bilinmektedir. Emperyalizm ve sömürgeci güçler tarafından parçalanan bu ülkenin "birliği" ama demokratik sorundur. Bu anlamda, "bağımsız-birleşik" bir Kürt ülkesi, bu temelde "ayrı örgütlenme" asıl eksen olmuştur. Kürt ulusunun özgürlük talepleriyle Kürt coğrafyasında devrimcilerinin mücadelesi birleşmekte,

Kürt ulusunun özgürlüğü için yeni bir yol açılmaktadır.

Mülkiyet korkusuna düşen oligarşi iki kanalda akan nesnel olarak birleşik özellik gösteren bu halk hareketlerini tasfiye etmeyi önüne koymuştur. "Devletin bekası" ve "ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü" için bu zorunludur. 12 Eylül'de sadece bir avuç oligarşi değil, tüm sermayenin açık faşizmi desteklemesin kaynağı da, iki kanalda, Türkiye ve Kürt coğrafyasında yükselen halk hareketi ve bunun karşısında burjuvazinin düştüğü "mülkiyet korkusu" dur.

Üçüncü hedef ise, yeni sömürgecilik üzerinden yeni bir düzen kurmaktır. Yeni sömürgecilik, Kemalist dönemin devlet kapitalizmi birikimi üzerinden ABD emperyalizm öncülüğünde geliştirildi. Türkiye, bu modele öncülük eden, bu anlamda ilk deney olarak ön plana çıkan ülkeden biridir. 1960 sonrası, sanayi burjuvazisi önderliğinde gelişen "ithal ikameci model" ise, emperyalist-kapitalist sistemin yaşadığı genel krizin de etkisiyle tıkanmıştır. 1970 sonrası emperyalist-kapitalist sistemin içine düştüğü uzun kriz dalgasına karşı geliştirdiği model, neo-liberal sömürü düzenidir. Bu modelin üçayağı vardır; yeni sağ iktidar, "özelleştirme", "esnek üretim" ile emeğin örgütsüzlüğü temelinde vahşi sömürü ve post-modern kültürel ve ideolojik saldırı. Emperyalizm, IMF, DB gibi ana kurumlar ve yerli tekelci sermaye, neo-liberal sömürü modeline geçici savunmaktadır; 24 Ocak kararları bu modelin ta kendisidir. Ancak bu model, yukarıda ifade ettiğimiz "sosyal uyanışın ekonomik gelişmeyi" aştığı koşullarda uygulanamaz. Bunun için, önce bu "sosyal uyanış", yani halk hareketini tasfiye edilmeli, katı bir diktatörlükle yeni sömürü modele geçilmelidir. Bunun için 12 Eylül açık faşizmine ihtiyaç vardır. Bundan dolayı, 12 Eylül açık faşizmine tüm sermaye grupları tam destek sunmuş, işçi direnişleri ve sendikal örgütlenme dağıtılmış, halk üzerinde koyu bir diktatörlük kurulmuş, korku pompalanmış, halk örgütsüz bırakılmıştır.

Böylece, 12 Eylül açık faşizmi, başta silahlı devrimci hareket (MLSPB, DS, TİKKO, PKK) olmak üzere, tüm sol ve devrimci hareketi dağıtma programını, ana programın ilk etabı olarak ele aldı. Bir yandan tüm hak arayışları yok sayıldı, bastırıldı, emekçilerin tüm kazanımları budandı, öte yandan sol ve devrimci hareketi tasfiye etmek için sınırsız bir saldırı örgütledi. Sokak infazları, darağaçları, sürgün, kitlesel tutuklama ve işkence, Nazi kamplarına dönem zindanlar bu dönemin ana çizgileri oldu. 1975-80 sürecinde silahlı mücadelenin de etkisi ile kısmen kırılan suni-denge yeniden, zor temelinde tesis edilmek istendi. Bu programa karşı direnenler oldu; devrimci sosyalist hareket bu direnişte önemli bir odak oldu. Ancak, hem devrimci sosyalist hareketin, hem de sol ve devrimci güçlerin direnişi bu genel ve kapsamlı saldırı programını püskürtemedi, sınırlı

direnif ve yaşanan yenilgi, 71 yenilgisiyle kıyaslanamaz derin izler bıraktı. 71 silahlı devrimi 12 Mart açık faşizmin programını bozdu, 12 Eylöl açık faşizmine karşı bu sınırlı silahlı direniş ise, bu programı bozamadı. 72 yenilgisi gcl bir moral değer yaratırken, sürece yayılan 12 Eylöl yenilgisi ise, sosyalizmin yaşadığı tıkanmanın etkisiyle, toplumsal, siyasal, kültürel iklimden beslenerek “kimlik bunalımına” yol açtı. Bu kimlik bunalımın etkileri hala sürmektedir.

Sadece zor değil, ideolojik alanda, sosyalizm ve devrime karşı, “Türk-İşlam sentezi” temelinde yeni sağ ideolojin n açıldı; bu yoldan ANAP, DYP, AKP geçti. Bir yandan neo-liberal sömürü düzeni kurumlaştı, öte yandan buna uygun ideolojik ve kültürel iklim oluştu. Böylece devlet ve toplum, açık askeri zor/ şiddet ve yeni sağ ideoloji temelinde örgütlendi; post-modern kültür toplumun üstüne püskürtüldü, direniş dinamikleri zayıflayan topluma bu nüfus etti; neo-liberal sömürü düzeni hakim oldu, 12 Eylöl anayasasından çeşitli yasalara kadar bir sistem kuruldu.

I) Haziran İsyandır...

12 Eylöl, sol ve devrimci hareket içinde dönüm noktasıdır. Hatta sonrası ve öncesiyle adeta bir “milat”tır.

Sol ve devrimci hareket, özünde 1980 yılına kısmen gerileyerek girdi. Ayrıca, sol ve devrimci hareket, 12 Eylöl ncesi yükselen kitle hareketi içinde zor günlere ne bilinç ne de örgütlülük olarak tam hazır değildi. Açık faşizmin gelişi, bu açıdan da yeni bir dönemin başlayacağı, az-çok bilinmekteydi; bu konuda, sol ve devrimci hareketin bazı bileşenleri bu yönde tespitlerde yapmıştır. Ancak, sadece sorunu görmek ya da bu yönde değerlendirme yapmak yeterli değildir; önemli olan bunların politik ve örgütsel karşılığını inşa etmektir. Bu açıdan bakarsak, bir kısım sol-reformist hareketlerin gcl bir direniş rgtlemeyeceği açıktır; böyle bir politikaları da yoktur. Ancak, düzeni değiştirme anlayışı içinde olan, önemli bir devrimci damar ve g vardır; bunların önemli ve kitlesel olanları ise daha çok yatay bir örgütlülük içinde, zaafly bir yerde durmaktadır. Nitekim 12 Eylöl açık faşizmi, programın bir parçası olarak, öncelikle sol ve devrimci harekete saldırdı; yoğun bir ideolojik saldırı ile kitlesel tutuklanma, işkence günlük yaşamın bir parçası oldu. Bir kısım sol ve devrimci güçler ilk saldırıda g kaybetti.

Devrimci sosyalizm için, sol ve devrimci hareketin tartıştığı “geri çekilme” taktiği yoktur. 1980 başında alınan önemli bir darbe ile örgütsel güç kaybı olsa da, örgütsel yapı hızla toparlanmıştır. 12 Eylöl bizim için beklenmedik bir süreç değildir. 12 Eylöl açık faşizmine karşı ilk devrimci tavır, politik tavrımızı bir bildiriyle açıklamak oldu. Örgütsel yapının sağlamlaşması için, bu yönde bazı düzenlemeler yapmak zorunludur. Bu düzenlemeler hem merkezi yapı, hem de

bölge ve birim örgütlülükleri için geçerlidir. Direniş ise asıl politikadır. Sonradan sol ve devrimci hareketin bazı kesimleri, 12 Eylül açık faşizmine karşı “ilk kurşun” tartışması yaptı; ama devrimci sosyalist hareket, 12 Eylül açık faşizmine silahlı yanıt verdi. Kapsamlı ve yoğun bir saldırı söz konusudur. 12 Eylül açık faşizmin programını bozmak öncelikli devrimci görevdir. Böylesi kapsamlı saldırı karşısında, 12 Eylül öncesinin kimi taktikleri (örneğin MHP yönelik tavır) daha geri noktaya düşmüş, cuntanın merkezinde yer alan yeni bir taktik süreç söz konusudur. Bu kapsamlı saldırı, daha ileri bir örgütlülükle göğüslenmelidir. Bu temelde, kimi iç tartışmalar yaşanmış; nihayetinde, Atilla yoldaşın sözleriyle ifade edersek; “daha güçlü bir gerilla savaşı ve buna önderlik eden örgütsel yapı için, iç hazırlık süreci” hızlanmıştır. Bir yandan, zor ve zorlu süreçler dikkate alınarak, gerilla savaşı için mali sorun dahil alt yapı daha güçlenecek; öte yandan, mücadelede kesinti yaratmadan, kadro ve aday kadrolar cephe gerisine çekilecek, burada askeri ve siyasal eğitime önem verilecektir. Sadece bu değil; aynı zamanda geniş katılımlı yeni bir parti konferansı örgütlenecek. Gerilla savaşı buna bağlı yükseltilecektir. Bu bir geri çekilme değil, mücadeleyi kesintiye uğratmadan “nefes alma”, yıpranan yanları sarma, yenilenme, örgütsel yapıyı daha ileri düzeyde inşa etmedir. Bir yandan 12 Eylül açık faşizmine karşı silahlı direniş sürdürülürken, diğer yandan bu taktik benimsenmiştir. Bu yönde ilk adımlarda atılmış; ama 6 Haziran’a uzanan çeşitli darbeler alınmıştır. İlk önemi darbe Adana’da alındı; alınan bu darbeye Bedrettin Şınnak yoldaş işkencede şehit düştü. Bunu İstanbul’da alınan çeşitli darbeler izledi; Nurettin Yedigöl yoldaş da yine işkencede ölümsüzleşti.

Yaşanan ihanetle Şemsi Özkan, hareketimizin Siyonist İsrail temsilcisine yönelik eylemi öncesi Ercan ve Doğan yoldaşlar Maltepe’de kuşatmada, Tamer ve Atilla yoldaş ise eylem biriminin toplanacağı yer yakın kuşatmada şehit düştüler. Kadir ve Ahmet yoldaşların idamı gündemdedir; parti bu idamları engellemek için her yönüne başvurmaktadır. İdamlar gündemleşirse, buna yanıt hemen verilecektir; bu yönde hazırlıklarda vardır. Ama 6 Haziran’da alınan bu merkezi darbe herşeyi şeyi alt üst etmiştir. 25 Haziranda ise Kadir ve Ahmet yoldaşlarımız idam edildi. Haziran, bu anlamda, yeni bir Kızıldere ve ikinci yenilgiyi ifade etmektedir. Hiç şüphesiz bu süreç, Kızıldere’den farklı yanları içerir. Kızıldere’de parti merkezi yapısı tümünden imha olmuştur; Haziran ciddi darbedir, ama geride kalan yoldaşlarımız örgütün varlığını ve mücadelesini sürdürmüştür. Böylede olsa, bizim için Haziran bir dönemi işaret eder; bir anlamda sürece yayılan 12 Eylül yenilgisini simgeler.

Yoldaşlarımızın yaşam ve mücadelesi çok şey anlatmaktadır. “Haziran İsyandır”

yazımızdan (Haziran 1992/ Barikat) özetle aktaralım:

“METE ATILLA ERMUTLU

1952 yılında Kars’ ta varlıklı bir ailenin çocuğu olarak doğan Atilla, devrimci mücadele ile lise öğrenimi yıllarında tanıştı. Devrimci mücadeleye THKP - C sempatizanı olarak adımını atan Atilla, 1971’ den sonra üniversite eğitimi için geldiği İstanbul ‘ da devrimci çevrelerle tanıştı ve onlarla ilişkiler kurdu. 1973 sonrası yeni yeni gelişmeye başlayan gençlik hareketleri içinde yer alan Atilla, özellikle 1975 ‘ li yıllarda, okuduğu MMYO içerisinde militan bir mücadele içinde oldu ve mücadeleye önderlik edenler arasında yer aldı. Devrimci mücadelenin o dönemki gelişim seyri içinde öğrenci gençliğin çeşitli eylemlerinde yer almaktan faşistlerle silahlı çatışmalara, çeşitli örgütlenme faaliyetlerine kadar, çok yönlü bir mücadele içinde bulundu.

1975 yılında artık mücadelenin bir öğrenci hareketi çerçevesine sıkıştırılmaması ve daha kapsamlı yürütülmesi gerektiğine inandığı için çevresindeki devrimcilerle o güne kadar yürüttüğünden daha farklı bir faaliyete yöneldi. Mücadeleyi daha kapsamlı ve daha bilinçli yürütebilmek için, bağlantı içinde oldukları devrimcilerle birimler şeklinde bir örgütlenmeye gitti. THKP - C çizgisine olan inancı (o güne kadarki devrimci faaliyetlerinin deneyimi ve bilinçlenmenin ilerlemesi, onu bu evrimin sonucunda) THKP - C ‘ nin çizgisinin gerçek anlamda hayata geçirilmesi için bu çizgiye uygun örgütlenmenin oluşturulması yönünde bir çabaya yöneltti. Aynı dönem MLSPB’ nin bağımsız bir örgüt olarak tarih sahnesine çıktığı dönemdi. Atilla, MLSPB ‘ nin kuruluşundan bir süre sonra bütün olanaklarıyla MLSPB ‘ nin yürüttüğü mücadeleye bağlandı.

Atilla Ermutlu, özellikle, 1977 yılında itibaren MLSPB mekanizmaları içerisinde çeşitli önemli sorumluluklar üslendi. Örgütünün kendisine verdiği görev ve sorumlulukları büyük bir fedakarlıkla yerine getiren Atilla, her türden politik - askeri eylem biçimleri içerisinde yerini aldı. MLSPB ‘ nin yurtdışında sağladığı olanaklarla askeri eğitimden geçen Atilla, MLSPB ‘ nin özellikle 1979 ‘ dan boyutlanarak gerçekleştirdiği gerilla eylemlerinde önemli roller oynadı . Atilla, MLSPB genel Komite üyeliği, örgüt konferanslarının örgütlenmesi sorumluluğu, çeşitli bölge sorumlulukları ve MLSPB ‘ nin İstanbul dışındaki çalışmalarının koordinasyonu gibi çok yönlü görev ve sorumluluklarda bulundu. MLSPB ‘ nin 1980 Ocak ‘ ta aldığı darbenin ardından, örgütte birinci dereceden sorumluluklar alanlar arasında yer alarak mücadelenin sürdürülmesi ve toparlanma çalışmalarında olağanüstü çabalar gösterdi. 12 Eylül Askeri faşist cuntanın işbaşına gelmesinden sonra (Türkiye devrimci hareketinin ağır darbeler aldığı, mücadeleden kaçışın, mülteciliğin kol gezdiği bu ortamda) mücadeleye

daha bir inanç ve kararlılıkla sarıldı. Cuntaya karşı silahlı mücadelenin yükseltilmesi için, düşmanın her yerde peşinde olmasına karşın büyük çaba harcadı. Ve 12 Eylül cuntasına karşı MLSPB ' nin gerçekleştirdiği birçok eylemde ya organize ederek ya da doğrudan içinde bulunarak görev aldı.

Atilla Ermutlu 12 Eylül sonrası yapılan örgüt içi düzenlemelerde geçici Merkez Komitesi üyeliğine getirilmişti.

Atilla Ermutlu ve yoldaşları önderliğindeki MLSPB, cuntaya karşı bir dizi gerilla eylemi planlamasına girmişti. Bunlardan biri de İsrail İstanbul Başkonsolosu'nun cezalandırılmasıydı. Eylem son aşamasına gelmişti. Eylemin son hazırlıklarının gözden geçirilmesi için eylemde yer alan gerilla grubunun İstanbul Sefaköy ' de buluşmaları gerekiyordu. Atilla da eylemde görevliydi. 5 Haziran günü ele geçtikten sonra siyasi polisle işbirliğine giren hain Şemsi Özkan'ın buluşma yerini polislere bildirmesi üzerine polis pusu kurarak Atilla' yı katletti. 6 Haziran 1981 günü kendi kullandığı araba ile buluşma yerine giderken, ehliyet kontrolü bahanesiyle etrafı çevrilen Atilla, sol şakağından sıkılan kurşunla sabah saat 8 sularında şehit edildi.

Atilla, MLSPB ' nin deneyimli, şehir gerilla mücadelesinde uzman denebilecek yetkinlikte önderlerindendi. Yaratıcı bir kişilik, zorlu günlerin devrimcisiydi o. İnançtı, kararlılıktı, özveriydi.

O, MLSPB'nin anti - emperyalist / anti - oligarşik mücadelesinde, sosyalizmin zaferinde, sınıfsız topluma yürüyüşte hep yaşayacak."

"TAMER ARDA

1959 doğumlu olan Tamer Arda, İstanbul ' un Bakırköy ilçesinde işçi baba ile işçi annenin çocuğu olarak doğdu. Aynı ilçede ilk ve ortaokula devam eden arda çeşitli nedenlerle ortaokuldan ayrıldı.

Tamer ' in devrimci düşüncelerle tanışması oldukça genç yaşlarda başladı. 1974 yılından itibaren devrimci çevrelerin içine girdi. Arda ' nın devrimci düşüncelerle tanıştığı yıllar ayın zamanda örgütü MLSPB ' nin de oluşum yıllarıydı. Tamer de daha sonra MLSPB ' ni oluşturacak, MLSPB saflarında yer alacak olan genç kuşaktan devrimcilerin faaliyetlerine başından itibaren genç bir devrimci olarak katıldı. Tamer oldukça genç yaşta çeşitli fabrikalarda iş yerlerinde işçi olarak çalıştı. Bir yandan işçi sınıfının sorunlarına daha yakından tanık olurken bir yandan da işçilerle bağlar kurarak öğrendikleri ölçüsünde örgütlenme faaliyetlerinde bulundu.

1975 yılı THKP - C düşünceleri doğrultusunda MLSPB ' nin kurulduğu yıldır.

THKP - C düşünceleri doğrultusunda hareket eden çevre içinde devrimci mücadeleye adım atan Tamer, bu evriminin doğal bir sonucu olarak, MLSPB ' nin

oluşumunun ardından ilk MLSPB üyeleri arasına katıldı. MLSPB' nin oluşumunun ardından gerçekleştirdiği birçok silahlı eylemde yer aldı.

1975 yılında silahı ile ele geçirilen Tamer Arda, Emniyet şubede sorgulanıp tutuklandı. Sorguda örgütle ilişkisini reddettiği için yalnızca silah bulundurmaktan Sağmalcılar cezaevinde kısa bir tutukluluğun ardından serbest kaldı. Serbest kalışının ardından yeniden örgütünün mücadelesine katıldı. Aynı yıl içinde bir lisenin önünde bildiri dağıtılırken silahlı olarak yeniden yakalandı. 1977 yılında Tamer Arda, örgütünün askeri eğitim amacıyla Lübnan'da düzenlediği bir kampta askeri eğitimde bulunarak ülkesine döndü. Aynı yıl içerisinde bir baskın sonucu yoldaşlarıyla birlikte bir örgüt evinde siyasi polisin eline düştü. Siyasi şube ve MİT ' in özel sorgu yerinde dönemin en ağır işkencesine maruz kaldı. Diğer yoldaşları gibi aynı evde kalanları bile tanımadığında ve hiç bir örgütle ilişkisinin olmadığına direnerek siyasi polisi çılgına çevirdi. Sonuçta yine onu tutukladılar. Genç yaşta yoğun bir mücadele ve sorumluluklar içine giren Tamer, Sağmalcılar, Sinop, Sakarya ve Akhisar cezaevlerinde bir yılı aşkın bir süre hapis yattı.

1978 yılında serbest kalmasının ardından yeniden sıcak mücadele hayatında yerini aldı. MLSPB ' nin örgütlediği bir çok askeri harekatta görev aldı.

Oluşumundan beri MLSPB ' nin hücrelerinden birinde profesyonel faaliyet sürdüren Arda, bu gelişim içinde İstanbul ' un birçok bölgesinde sorumluluklar aldı. Zeytinburnu, Kazlı Çeşme, Kocamustafapaşa, Beşyüzevler, Rami, Gaziosmanpaşa vb. semtlerinde faaliyette bulunan hücrelerde hücre elemanı, hücre sorumlusu, bu hücrelere bağlı alt bölge çalışmalarının sorumluluğu gibi görevlerde bulundu.

Tamer Arda özellikle 1979 yılında sonra yeni bir sıçrama yapan MLSPB politik - askeri eylemlerinde önemli görevler aldı. 12 Eylül askeri faşist cuntasının iş başına gelmesinden sonra ise daha önemli ve büyük sorumluluklarla karşı karşıya kalan Arda, örgütünün aldığı darbelerden sonra toparlanması ve mücadelesini devam ettirmesi için büyük bir kararlılıkla, fedakarlıkla bir çok görev üstlendi. Geçici Merkez Komitesi ' ne bağlı olarak örgütün ülke çapında faaliyet gösterdiği bölgelerde çalışmaların sürdürülmesi, örgütsel ilişkilerin düzenlenmesi çalışmalarına aktif olarak katıldığı gibi İstanbul bölgesinde çalışmaların ve ilişkilerin organizasyonunda önemli görev üstlenen kadrolardan biri oldu. 12 Eylül cuntasından sonra örgütünü gerçekleştirdiği birçok eylemin planlamasında, organizasyonunda ve eylem kadrosunda yer aldı.

12 Eylül askeri faşist cuntasından sonra MLSPB ' nin aldığı bir dizi eylem kararından biri olan İsrail Başkonsolusunun cezalandırılması eyleminde o da

görevli kadrolardan biriydi. Eylemin son hazırlıklarını gözden geçirmek için yoldaşlarıyla buluşmak için, buluşma yerine giderken, daha önce ele geçen ve siyasi polisle işbirliği yapan hain Şemsi Özkan ' ın buluşma yerini söylemesi üzerine Sefaköy meydanının altındaki sokakta kurulan pusuda emniyet I. şube polislerince yaralı olarak ele geçirildi. Yaralı olarak yerde yatarken Amerikan kimliği de taşıyan dönemin Emniyet müdürü Şükrü Balcı tarafından üzerine çok sayıda kurşun sıkılarak katledildi. 6 Haziran 1981'de sabah saat 8 civarında katledilen Arda ' nın üzerinde kırk dolayında kurşun tespit edildi.

Tamer, Sosyalizme, THKP - C çizgisine derin bir inançla bağlılığın yanı sıra, usta bir askeri komutandı. Kararlı, gözü pek, yiğit bir militandı o. Bunun içindir ki, Oligarşinin sözcüleri ve burjuva basını onu ' son yılların en büyük şehir gerillası ' olarak nitelendiriyordu."

"ERCAN YURTBİLİR

Ercan, 1961 yılında küçük esnaf bir ailenin çocuğu olarak İstanbul Kocamustapaşa ' da doğdu.

Devrimci mücadeleye Şehremini lisesinde okuduğu yıllarda genç bir MLSPB sempatzanı olarak katıldı. MLSPB ' nin bölgedeki, okuldaki çalışmalarının içinde bulundu. Kocamustafapaşa ' nın yanı sıra Kanarya semtinde, Atatürk öğrenci sitesinde faşistlerle süren çatışmaların içinde yer aldı.

Ercan Yurtbilir, 1977 yılı sonlarında çalıştığı birimdeki arkadaşlarıyla bir bankanın hasılatının kamulaştırılması eyleminde yer aldığı gözaltına alındı. Eylemin ardından polisle çıkan silahlı çatışma sırasında ele geçirilen Ercan, tutuklanarak cezaevine kondu. İlk olarak yattığı Sağmalcılar cezaevinde yoldaşları ve devrimcilerle birlikte iki isyan eylemine katıldı. İsyanın ardından yoldaşlarıyla birlikte Samsun cezaevine sürgün edildi. Oradan da çeşitli cezaevi eylemleri nedeniyle Adapazarı cezaevine sürgün edildi. En son yattığı Niğde cezaevinden devrimci mücadeleye daha aktif olarak katılmak için firar etti.1979 yılı başlarında gerçekleşen firar eyleminin ardından birçok deneyim sahibi olmuş bir devrimci olarak yeniden örgütünün sıcak mücadele hattında yerini aldı. Ercan örgütü tarafından Gaziosmanpaşa, Alibeyköy, Topkapı, Pazariçi vb. semtlerinde faaliyet gösteren bir birim içinde görevlendirildi.

MLSPB ' nin aday üyelerinden olan Ercan Yurtbilir, örgütünün organize ettiği çok sayıda politik - askeri eylemde yer aldı.

Ercan yoldaşlarıyla birlikte Maltepe ' de örgüte ait hücre evinde barınıyordu. Hayat dolu, genç, dinamik ve kararlı bu militan özellikle 12 Eylül askeri faşist cuntasından sonra kaçkınlığın, yılgınlığın kol gezdiği bu ortamda daha çok şeyler yapacağına inanıyor, coştukça coşuyordu. Fakat hain tuzak diğer yoldaşları gibi

onu da en verimli çağında içine alıyordu. Hain Şemsi Özkan ' ın siyasi polisle işbirliği yaparak barındıkları evi polise bildirmesi üzerine 5 Haziran'ı 6 Hazirana bağlayan gece evde çembere alındı. Siyasi polisin ' Teslim olun ' anonsuna hiç tereddütsüz silahı ile karşılık verdi. Yoldaşlarıyla MLSPB ' nin sloganlarını, devrimin marşlarını haykırdı. Ercan, 6 Haziran ' ın şafak atışına yakın, yoldaşı Doğan ile birlikte devrimin bayrağını yükseklerde tutarak, onurunu koruyarak, devrim savaşçılarına yakışır bir tavır alarak ölümsüzleşti.”

“DOĞAN ÖZZÜMRÜT

1957 yılında İzmir' de emekçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Doğan, devrimci mücadeleye lise öğrenimi yıllarında katıldı. İstanbul Vefa lisesinde okurken İDÖD çatısı altında MLSPB sempatizanı olarak mücadeleye katıldı. Bu dönem devrimci gençliğin işgal, miting, yürüyüş ve yurtlarda süren eylemler gibi faaliyetlerinde yer aldı. MLSPB ' nin aktif sempatizan birimlerinde yer alarak mücadele yürüten Doğan, 1977 yılında Diyarbakır Dış Hekimliğinde okuması nedeniyle 1977 yılında devrimci çalışmalarına Diyarbakır'da devam etti. Bir yandan öğrenci gençliğin mücadelesine aktif olarak katılırken, bir yandan da çeşitli kesimlerle ilişkiler geliştirdi, örgütlenme çalışmalarında bulundu. 1977 yılında polisin sürdürdüğü bir operasyon sırasında gözaltına alınıp ardından tutuklanan Doğan bir süre cezaevinde yattı. Serbest kaldıktan sonra biraz daha deneyimli, kararlılığı daha da bilenmiş olarak mücadelesine devam etti, Aynı tarihte Doğan bu kez bir eylem anında ele geçirildi. Yörede güvenlik jandarma komutanı olarak görev yapan bir subayın cezalandırılması sırasında eylem başarıya ulaşmadan silahı ile birlikte gözaltına alındı. Diyarbakır MİT ' te sorgulaması yapılan Doğan eylem ve örgütü hakkında bilgi vermeyi reddederek İstanbul'dan yeni geldiğini ileri sürdü. Bunun üzerine Doğan bir uçakla İstanbul'a getirildi. Emniyet' te sorgusu yapılan Doğan ağır işkencelere rağmen devrimci direniş tavrını orada da korudu.

1978 yılı içinde Doğan, örgütü tarafından görevlendirilmek üzere İstanbul' a çağrıldı. Profesyonel çalışma içinde alınan Doğan, 1979 yılından itibaren MLSPB hücrelerinde görevlendirildi. Tamer Arda ile İstanbul ' da aynı hücrelerde ve bölgelerde devrimci çalışma yürüten Doğan çalıştığı hücreye bağlı alt bölge çalışmalarının sorumluluklarında da bulundu.

MLSPB ' nin ileri kadrolarından biri olan Doğan, MLSPB ' nin örgütlediği birçok gerilla eyleminde görev aldı.

12 Eylül askeri faşist cuntasından sonra silahlı mücadeleyi yükseltmek ve darbeler nedeniyle alınan yaraları sarmak için yoğun çaba sürdüren kadrolar arasında yer alan Doğan, Siyasi polisle işbirliği yapan hain Şemsi Özkan ' ın barındıkları hücre

evini polise bildirmesi üzerine 5 Haziran'ı 6 Haziran ' a bağlayan gece evde çembere alındı. Yoldaşlarıyla birlikte olduğu evden siyasi polisin ' Teslim olun ' çağrılarına ' Ya Özgür Vatan Ya Ölüm ' , ' Kurtuluşa Kadar Savaş ' sloganları ve ' Devrim yolunun sarp yamaçlarında ilerliyor gerillalar ' marşını söyleyerek silahlarını ateşleyip karşılık verdiler. 1971 ' de Maltepe ' de önder yoldaşları M. Çayan ve H. Cevahir ' in ellerinde dalgalanan devrim bayrağı bu kez yine Maltepe ' de Doğanların ellerinde yükseldi. Karşılıklı süren çatışmalar 6 Haziran 1981 şafağının atmasına yakın iki kararlı militanın yaşamını yitirmesiyle son buldu. Doğan Özzümrüt yoldaşı Ercan Yurtbilir yaşamlarını yitirdiler ama devrimin onurunu koruyarak ölümsüzleştiler.”

“NURETTİN YEDİGÖL

1954 yılında Erzincan'da doğdu. Çocukluğu Erzincan'ın Y.Yaylalar köyünde geçen Nurettin lise öğrenimi görmek üzere Erzincan'a geçtiğinde çevresine ve ailesine yardımcı olmayı seven, sorumlu, fedakar, azimli kişiliğiyle bulunduğu her ortamda aranan insan olmuştu. 1974'ten sonra İstanbul'a gelen Nurettin, İşletme Fakültesi'nde okurken 1976-77 yıllarında İYÖD yönetiminde yer aldı. Bu süreçlerde MLSPB bünyesine katılan Nurettin özveri ve disiplinle çalışan bir yoldaş oldu.

12 Nisan 1981 ' de İstanbul İdealtepe'de Karakol kurulmuş bir evde ele geçirildi . Polisler tarafından 1. Şubeye getirildikten sonra çok özel ve ağır işkencelere maruz kaldı. Derileri yakıldı. Bağırsakları delindi. Kafasına çakılan çividen elektrik verildi. 5 gün sürekli tek ve özel işkencelerde adını bile söylemedi. Muhammet'ti polis karşısında adı... Adını bile söylememenin ötesinde asla bağırmadı, acılar karşısında müthiş sakin, sessiz, suskundu. Sade bir direnişti onunkisi. Nurettin en son 17 Nisan 1981 ' de işkencedeki diğer devrimciler tarafından görüldü ve bir daha görülmedi. Son görüldüğünde çırılçıplaktı, kolları tutmuyordu, konuşamaz bir halde kan ve pislik içerisindeydi.

Polisler hiç bir zaman bu isimde birini gözaltına almadıklarını söyledi. Hakkında açılan tüm davalar geri döndü. Nurettin yoldaş son derece mütevazı fedakar çalışkan ve sade bir insandı. Öyle yaşadı ve öyle öldü, öldürüldü. Cesedi hiç bir zaman bulunamadı ...”

“KADİR TANDOĞAN

1958 yılında İstanbul ' da emekçi bir ailenin çocuğu olarak doğan Kadir, devrimci mücadele ile birçok yoldaşı gibi, genç yaşlarda ve lise öğrenimi yaptığı yıllarda tanıştı. Devrimci mücadelede MLSPB sempatizanı olarak yer alan Kadir, dönemin öğrenci gençlik eylemlerinde ve MLSPB' nin örgütlediği birçok kitlesel eylemde aktif olarak yer aldı.

MLSPB' ye bağlı olarak DEVRİMCİ KURTULUŞ alışmaları içerisinde, yıllara yayılan bir mücadele ortamında giderek kendini geliştiren, deneyimler kazanan Kadir, rgtleyici özellikleriyle, Güngören, Tozkoparan vb. bölgelerinde örgütlenme çalışmalarında çok önemli roller oynadı. Birçok silahlı eylem pratiği içerisinde pişen Kadir, 1979 yılı sonlarında MLSPB yesi olarak yeni görev ve sorumluluklar slendi. Kadir, Şişli, Levent, Okmeydanı, Kasımpaşa vb. bölgelerinde çalışmalar yürüten MLSPB hücrelerinden birinde görevlendirildi. Kadir, MLSPB'nin örgütlediği gerilla eylemlerinin birçoğunda görev aldı ve bu operasyonların başarıyla sonuçlanmasında tecrübeli özellikleriyle önemli katkıları oldu.

MLSPB' nin 16 Nisan 1980' de ABD' nin ülkemizdeki ajanlarından Amerikalı subay SAM NOVELLO ve onunla birlikte CIA için faaliyet gösteren ALİ SABRİ BAYTAR' ın ölümle cezalandırılması kararına uygun olarak bu eylemde Ahmet Saner ve Hakkı Kolgu ile birlikte görevlendirilen Kadir, eylemi başarı ile gerçekleştirdikten sonra, yoldaşları ile birlikte, uzun süren çatışma ve kovalamacalardan sonra polisin eline geçti. Tutsak edilen Kadir, devrimci mücadelesini bu kez ödünsüz cezaevi direnişleri ile devam ettirdi. Kadir, yoldaşı Ahmet ile birlikte, MLSPB toplu davasından ayrılarak, İstanbul 3. nolu askeri mahkemesinde idam cezasına çarptırıldı. Faşist cunta, Ahmet ve Kadir'i, Vietnam halkının cellatlarından K. Commer başkanlığındaki bir ABD heyetinin Türkiye' ye yapmakta olduğu resmi ziyaret günlerinde, 25 Haziran 1981'de idam etti. Kadir Tandoğan, yoldaşı Ahmet Saner gibi, idam sehпасına işçi sınıfı ve emekçi halklara, Marksizme-Leninizme-sosyalizme ve komünizme olan inanç ve bağlılığını, devrimin marşlarını ve sloganlarını haykırarak ıktı. O sehpayı kendisi tekmeleyerek ölümü öldürdü. Ahmet faşist generallerin şaşkın bakışları arasında, adını devrim Őehitlerinin adının yazıldığı o yüce tabloya yazarak Şehit oldu."

"AHMET SANER

1959 yılında Trabzon (Akçaabat) da orta halli bir ailenin çocuğu olarak doğan Ahmet Saner, devrimci mücadele saflarına, birçok devrimci yoldaşı gibi çok genç denecek yaşlarda katıldı. Ahmet ' in devrimci mücadeleden yana tercihini yapışı, devrimci mücadeleye ve MLSPB saflarına katılımı İstanbul ' da okuduğu lise yıllarına dayanır. Devrimci mücadeleye THKP - C ye duyuduğu sempati ile adımını atan Ahmet, devrimci faaliyetler, örgütlü mücadeleye THKP - C ' nin ideolojik - politik - örgütsel hattı temelinde mücadeleye atılmış olan MLSPB saflarında bir tercih yaparak başladı .

Ahmet Saner, İstanbul Devrimci Ortaöğrenim Derneği (İDD) , İstanbul Ortaöğretim Derneği (İD) , İstanbul Yurtsever Devrimci ğrenim Derneği (

İYDÖD), ve İstanbul Demokratik Gençlik Derneği (İDGD) derneklerinin içerisinde bazılarını bizzat kuruluşuna da katılarak, yöneticilik düzeylerinde yer alarak, örgütlenme ve mücadele etkinliklerinde bulundu. Dönemin devrimci gençliğinin İstanbul ' da gerçekleştirdiği eylemliliklerde bir MLSPB sempatizanı olarak yerini aldı ve çeşitli düzeylerde faaliyetlerde bulundu.

1979 sonları ve 1980 ' li yılların başlarına kadar MLSPB ' ye bağlı olarak DEVRİMCİ KURTULUŞ çalışmaları içerisinde faaliyet yürüten ve birçok silahlı devrimci eylemde yer alan Ahmet, bu sürece kadar hem MLSPB ' nin mücadelesinin gelişmesine önemli katkılarda bulundu ve hem de kendisinin politik askeri olarak gelişmesini sağladı. Ahmet 1979 sonları ve 1980 başlarında MLSPB ' nin bir üyesi olarak yeni bir sürece girdi. 1979 -1980 yılları MLSPB ' nin silahlı mücadelesinin atılım yaptığı ve boyutlarını yükseldiği yıllardı. Yılların devrimci çalışmalarının pratiği içinde yetişmiş olan Ahmet, MLSPB' nin bu süreçte örgütlediği birçok gerilla eyleminde yer aldı. Ahmet, Şişli, Levent, Okmeydanı, Kasımpaşa vb. bölgelerinde çalışmalar yürüten MLSPB hücrelerinden birinde görevliydi.

MLSPB, ABD ' nin Türkiye ' deki ajanlarından Amerikalı subay SAM NOVELLO ve onun aracılığıyla CIA ' ya hizmet eden ALİ SABRİ BAYTAR' ın ölümle cezalandırılmasına karar vermişti. 16 Nisan 1980 ' de Etiler ' de gerçekleştirilecek olan bu eylemde, aynı hücrede görevli olan ve birçok askeri operasyonu başarı ile sonuçlandırmış olan Hakkı Kolgu, Kadir Tandoğan ve Ahmet Saner görevlendirilmişti. Cezalandırma eylemini başarıyla tamamlayan bu üç MLSPB gerillası eylemden sonra polis tarafından çembere alındılar. Polisle çatışma ve uzun kovalamacalar sonucu savaşçılardan ikisi yaralı olmak üzere ele geçirildiler. Yaralı ele geçirilenlerden Hakkı Kolgu kaldırıldığı hastanede gerekli bakım olmadığından şehit oldu. Ahmet ise, yoldaşı Kadir ile birlikte tutuklandı. Tutuklu buldukları cezaevlerinde devrimci direnişi ödünsüz olarak sürdüren Ahmet ve Kadir, askeri faşist cuntanın askeri mahkemesinde alel acele idam cezasına çarptırıldılar. Hem de MLSPB toplu davasından özel olarak ayırıp duruşmalarda (aynı dönemde MLSPB toplu davası da devam etmesine rağmen) kısa sürede idam cezası verdiler. Faşist generaller Kadir ve Ahmet ' i, bir ABD üst düzey heyetinin Türkiye ' ye yaptıkları bir ziyaret sırasında, 25 Haziran 1981 ' de idam ettiler. Böylece Amerikalı "dostlar" ın karşılama töreni yapılmış oluyordu. Ahmet, işçi sınıfı ve emekçi halkların kurtuluşu yolunda kararlı ve militan bir mücadele yürüttü. Aynı kararlılıkla darağacına, sloganlarımızı haykırarak, marşlarımızı söyleyerek çıktı. O, devrimin bayrağını yükseklerde dalgalandırdı. Her haziran ayı, ABD emperyalizminin ve işbirlikçilerinin korkulu günleri olacak,

Ahmet devrimin yüce şehitleri arasında mücadelemizin itici sembolü olarak hep yaşayacak.”

“ HAKKI KOLGU

Devrimci düşüncelerle 1977-78-79 yıllarında öğrenciyken tanıştı. Gençliğin devrimci-demokratik mücadelesinde özveriyle yer aldı.

Bir süre İYDÖD yönetiminde bulundu ve daha sonra MLSPB saflarına katıldı.

MLSPB militanı olarak bir dizi eylem ve çalışmada yer alan KOLGU, 16 Nisan 1980’de son olarak ABD ajanı subay Sam Novello ve ona bağlı çalışan Ali Sabri Baytar’ın cezalandırılması eylemine katıldı. Yoldaşları AHMET SANER ve KADİR TANDOĞAN ile birlikte eylemi gerçekleştiren HAKKI KOLGU daha sonra polis çemberine alındı. Uzun süren çatışma sonucunda ağır yaralı olarak tutsak edildi. Pis bir hastane odasında tedavi edilmeksizin tutulan KOLGU böylece şehit düştü. Ama son anına kadar zafer işaretleri yaparak işkencecilere direnmekten hiç vazgeçmedi, onurlu bir ölümü tercih etti.

Her zaman örnek bir yoldaş olarak yaşadı KOLGU ve ölümüyle de örnek olmasını bildi.”

Devam edelim...

12 Eylül açık faşizmine karşı üç cephede direndik. Birincisi, sınırlı ve 12 Eylül açık faşizmin programını bozacak düzeyde olmasa da silahlı direniş örgütledik. İkincisi, bu direniş çizgisini, Bedrettin, Nurettin yoldaşların şahsında işkencede sürdürdük. Susmak ve düşmana tek bilgi vermemek şiarımızdır; ölüm pahasına bu direniş sürecektir. Böylece direniş halkamıza yeni halkalar ekledik. Üç, tutsaklık koşullarında direndik. 12 Eylül açık faşizmi en yoğun devrimci tutsaklara saldırdı, onları kimliksiz birer nesneye dönüştürmek istedi, teslimiyet dayatıldı. Buna karşı direnmek, sadece onurumuzu değil, parti-devrim-sosyalizmi savunmaktır.

Direndik ve bu devrimci geleneğe yeni halkalar ekledik.

Bu üç alanda, bu üç halkada yaratılan devrimci geleneğin öncüsü, yaratıcısı olduk.

Böylece, devrimci bir parti için yaşamsal olan değerlere yeni halkalar ekledik.

Haziran isyandır, direniştir!

Bu tarih bizimdir!

İ) Sıçramak İçin: Yeniden İnşa Süreci

Tarihimizin iki halkası, Kızıldere ve Haziran şehitleri somutunda bir tarihsel süreç ele aldık. Bu konuda, daha öncede çeşitli yazılarımız yayınlandı; bundan sonrada, şehitlerimizi ve tarihimizi yeniden ve yeniden yazacağız. Biliyoruz, yukarıda ifade ettik, devrimci sosyalizmin tarihi bu iki ana halka ile sınırlı değildir. Ama burada amacımız tüm tarihimizi özetle ele almak değildir; ve tarihimizin başka süreçleri başka yazıların konusudur.

1968-72 ve 1975-81 sürecinin kazanımı, doğru devrimci ideoloji, bunun üzerinde devrimci bir parti/ örgütün inşası ve devrimci savaşın iradi örgütlenmesidir. Dikkat edilirse, süreçler aynen tekrar edilmiyor, her sürecin özgün yanları ve sonuçları var. Ama ortak yan, az önce ifade ettiğimiz “parti” ve “savaş” kavramında anlamını bulan irade ve mücadeledir. Yine, Kızıldere ve Haziran darbelerinin önümüze koyduğu görevde bu temeldedir. Kızıldere’de parti fiziki olarak imha oldu, Hazirancılar göreve sahip çıktılar; Hazirancılar devrim için şehit düştü ve bir kez daha devrimci parti/ örgütün önemi ön plana çıktı. O halde, tarihimizin kazanımı temelinde, önümüzdeki görev; devrimci partinin inşası ve devrimci savaşın örgütlenmesidir. Yeniden tarihin öznesi olmanın yolu da buradan geçiyor.

Hiçbir deney ya da süreç tekrarlanamaz; bu sadece bilimsel bir doğru değil, yaşamın gerçeğidir de. Hiçbir deney ve süreçte köksüz, tarihten ve tarihin kazanımlarından kopuk, ondan soyut da değildir. Bu anlamda, devrimci sosyalizmin ideolojik, politik, örgütsel tüm birikimi üzerinden yeniden inşa sürecimiz adımlanıyor, adımlanacaktır. Bu süreç, her hangi bir süreçte değil, bugün, bu toplumsal-siyasal zeminde, devrimin yüzlerce irili-ufaklı sorunlarından etkilenerek, etkileyerek bu süreç adımlanıyor. Ters idealizmdir.

Bu anlamda, yeniden inşa sürecimiz, ne basit bir dünün, geçmişin tekrarıdır; ne de ondan kopuk, köksüzdür. Yeniden inşanın hedefi; bu dönemde, emperyalizmin yeni/ 4. bunalım döneminde, bu dönemin ilişki ve çelişkilerinden hareketle, bu dönemin devrimci partisini inşa etmektir.

Bu devrimci parti, devrimci sosyalizmin ideolojik-teorik birimimi üzerinde inşa edilecektir. 40 yılı aşkın tarihimiz, donan değil yenilenen ideolojik birikimi yaratmıştır. Bu ideolojik-teorik birikim, sıçramalı bir gelişim izlemiş, belki bazı süreçlerde “savunma” temelinde yenilenme eğilimiz zayıf kalsa da, devrimci yenilenme içselleşmiştir. Bu ideolojik-teorik birikimin, bu ideolojik-politik çizginin ilk ana halkasını Mahir yoldaşın kaleminden çıkan KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III’tür. Devrimci ideoloji-teori durmaz, “tamamlanmaz”; eksik ve yanlış yanlar süreçle aşılır, zayıf ve açılıma muhtaç yanlar yine süreçle açılır. Devrimci sosyalizmde eleştirel yaklaşım içseldir; sadece ideolojik-teorik alanda değil, örgütsel ve politik alanda da bu yöntem devrimcidir. Bu anlamda “mutlak doğru” ya da tersinden “yeni” adına “eskimişlerin tekrarı” bizim işimiz hiç olmadı. İdeolojik-teorik alanda yenilenme eğilimi 12 Eylül sonrası giderek güçlendi ve SAFAK YARGILANAMAZ I-II ve Konferans belgeleri birer kazanım olarak tarihimizde yerini aldı. Süreç durmadı. SOSYALİZM SORUNLARI dosyası MAHİR VE DEVRİM başta olmak üzere bir dizi çalışmamız partiye kazandırıldı. Devrimci

yenilenme temelinde başlattığımız yeniden inşa sürecimiz bu birikim üzerinde biçim aldı ve yeni/ 4. bunalım döneminin sorunları ve çözüm yollarını içere DEVRİMCİ YENİLENME YAZILARI (Bu yazıları; yeni dönem, emperyalizm, devlet, ulusal sorun, parti ve kültür, strateji, program gibi ana başlıklarda toplanmaktadır) yerini aldı. Böylece, yenilenen bir çizgi üzerinde doğru devrimci çizgimiz inşa edildi. Devrimci sosyalizm, devrimin her sorununda bütünlüklü bir bakış ve programa sahiptir. Bu Türkiye devrimin en ileri teorik halkasıdır ve devrimci parti için kazanımdır.

Devrimci parti, sadece ideolojik-politik bir çizgiden oluşmaz; bunun üzerinden, sürecin, yani yeni/ 4. bunalım dönemin sorunlarına devrimci yanıt üreten “devrimciler örgütü” ve “kitle örgütü” nün organik toplamı olan örgüte dayanır. Bu alanda Marksizm-Leninizm ve devrimci sosyalizmin birikimini kucaklayan, “tüzük” te ifadesini bulan bir işleyiş parti örgütlerine yön verecektir. Dünyanın hiçbir yerinde, böylesi bir görev, mücadele ve mücadelenin sorunlarından bağımsız inşa edilemez. Güncel ve dönemsel mücadele içinde, sınıf savaşımın en keskin alanlarında, kadro ve kitle çalışması içinde bu görev başarılabilir. Bugün en çok sorun ve sancı yaşadığımız yerde burasıdır. Karmaşık, zorlu bir süreçtir; ancak hedeflerden hiç sapmadan, büyük-küçük görev ya da iş ayrımı yapmadan, yeni bir devrimci hareket inşa etme kararlığı ile bu süreç aşılabacaktır.

Yeniden inşa sürecimizin ikinci hedefi ve bu anlamda görevimiz; tarihimizden güç alarak, devrimimizin yolunu ifade eden, politikleşmiş askeri savaş örgütlemektir. Devrimin yolu buradan geçiyor. Mahir ve Hazirancılar politikleşmiş askeri savaşı, kimi eksik yanları bir yana ayakları üzerine dikti. Uzun yıllar ise bu strateji başağdır. Her devrimin hedefi iktidardır. Yeni /4. bunalım döneminde devrimimiz demokratik ve sosyalist görevleri iç içe, kesintisiz ele alacaktır. Devrimin hedefi, halk iktidarındır. Bu hedefe ulaşmanın yolu uzun süreli ve birleşik bir savaştan, yani politikleşmiş askeri bir savaştan geçmektedir. Bu temelde, bu coğrafyada politikleşmiş askeri savaşı ayakları üzerine yeniden dikmek ana görevlerden biridir. Hem dünya devrim deneyleri, hem de tarihimizin kazanımlarını arkamıza alarak yeni/ 4. bunalım dönemin ağırlaşmış sorunlarını aşarak bu göreve sahip çıkıyoruz.

Bu görevler bizindir; başaracağız!

Hedefimiz büyüktür. Kolay, bir hamlede başarılacak bir işe soyunmadık. Basit bir tekrar, bir aparat inşa etmekten bahsetmiyoruz. Sosyalizmin büyük bir geriye düşüş içinde olduğu, kapitalist restorasyonun yaşandığı, Nepal devrimini saymazsak Nikaragua devriminden (Sandinistler uzun süreli halk savaşıyla iktidarı aldı, ancak seçimle iktidarı burjuvaziye verdi) bu yana, yani son 35 yılda

devrimlerin yaşanmadığı bir dönemde bir devrim hareketi örgütleyeceğiz. Bu devrim hareketi sol ve devrimci hareketin yaşadığı ve giderek kaotik bir hal aldığı zeminde örgütlenecektir; bunun izlerini taşıyacak ama bunu aşma eylemi olarak örgütlenecektir.

Büyük hedefler büyük adım ve sınırsız emekle yakalanır. Sıradan bir yürüyüşle en ilerisinden sol ve devrimci hareket içinde “muhalif” bir grup olunur; ama devrim hareketi örgütlenemez. Bu anlamda, Kızıldere’de, Haziran şafaklarında parti-devrim-sosyalizm bayrağını yükseklerde tutanlarının öğrettiği, böylesi bir devrim hareketini başarma iradesidir. Onlara bağlılıkta buradan geçmektedir. Kendini örgütlemeyen, yenilenme eylemini kendinde başlatmayan bir devrim hareketi örgütleyemez. İç devrim budur; kişilikte, örgütlü yaşamda her şeyin merkezine devrim ve sosyalizmi koymak, bu temelde yenilenme eylemidir.

Mahir ve ilk öncülerimiz tarihimizin birinci dönemini inşa ettiler. Hazirancılar ikinci dönemin ilk etaplarını koştular. Onların izinden, bazen hızlı çok kez de yavaş, çeşitli aşamalardan geçerek bugüne geldik. Artık bir tarihsel dönemi geride bırakmak yeni bir dönemi başlatmak görevdir.

Mayıs 2012